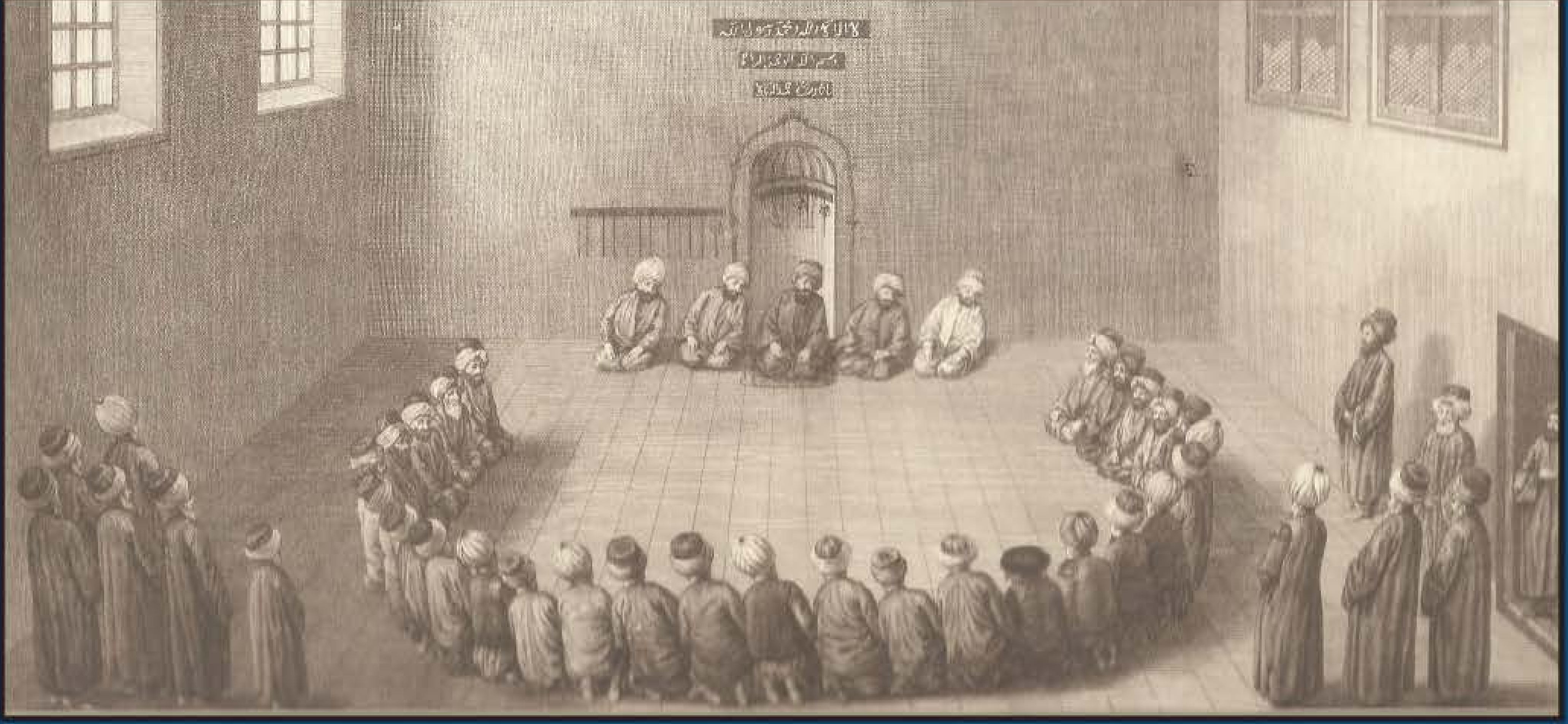

SALÂT-I BEDEVİYYE

Seyyid Ahmed Bedevî Hazretlerinin Evrâdı

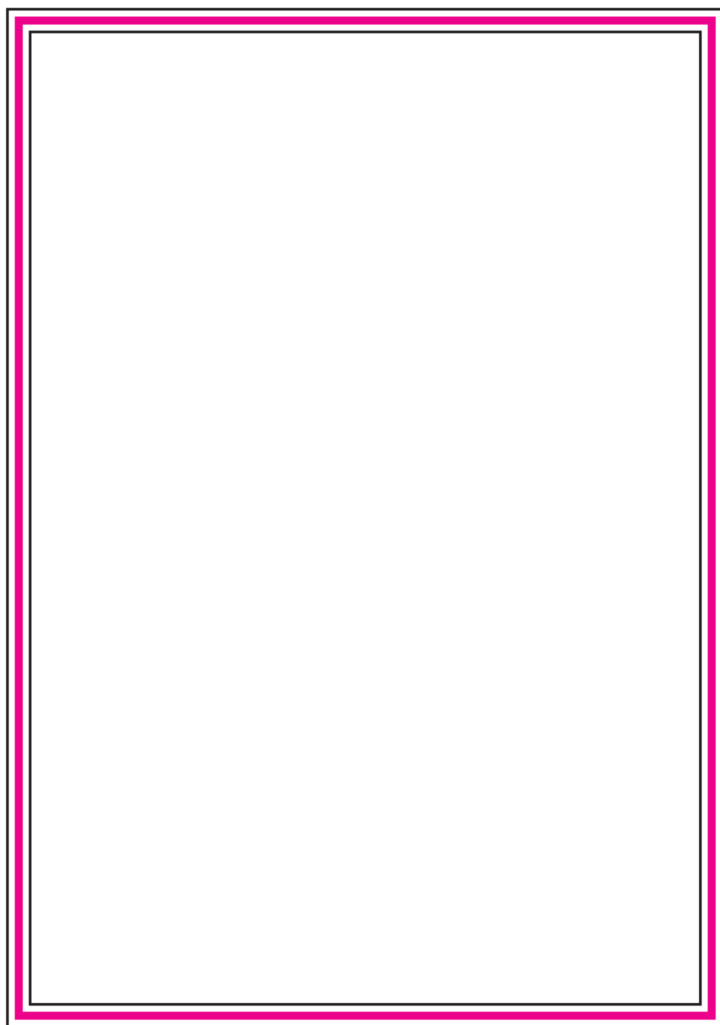

SALÂT-I BEDEVİYYE

Seyyid Ahmed Bedevî Hazretlerinin Evrâdı

BUHARA YAYINLARI

SALÂT-I BEDEVİYYE

Seyyid Ahmed Bedevî Hazretlerinin Evrâdı

Tercüme:

Seyyid Hasan Fehmî
en-Nakşbendî el-Kâdirî

Hazırlayan:

Doç. Dr. Selami Şimşek

BUHARA YAYINLARI

BUHARA YAYINLARI
VELÎ DEDE KÜTÜPHANESİ
Evrâd Serisi

ISBN: 978-605-4530-31-1

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı
Sertifika No: 16548

Kapak ve Sayfa Düzeni:
Müge Tezcanbatır
(0543) 266 81 97

Baskı - Cilt:
Kitap Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.
Davutpaşa Caddesi No: 123/1
Topkapı - İSTANBUL Tel: (0212) 482 99 10
Sertifika No: 16053

Baskı Yılı:
2015

BUHARA YAYINLARI
Basım San. Tic. Ltd. Şti.
Nuruosmaniye Cad. Yavuz Apt. No: 9/1
Cağaloğlu - İSTANBUL
Tel: (0 212) 520 76 70 - (0 212) 512 33 90
www.buharakitap.com.tr
buharayayinlari@*yahoo.com.tr*

GİRİŞ

Taht-ı iklîm-i velâyet şeh-i merd-i neşevî
Hazret-i Şeyh Arab Seyyid Ahmed Bedevî

(Şeyh Kabûlî Mustafa er-Rifâî)

Kutb-ı âlem Hazret-i Seyyid Ahmed Bedevî
Mazhar-ı nûr-ı İlâhî âl u evlâd-ı Betûl
Bir esîr-i hubb-ı zâtın Tâcî'ye eyle meded
Yâ Eba'l-Ferrâc dahîlek bizleri eyle kabûl

(Şeyh Hayrullah Tâceddin er-Rifâî)

Lügatte "duâ, istiğfâr, tâzim, rahmet, bağlanma" gibi anlamlara gelen salât'ın, bugün dilimizde Osmanlı Türkçesi'nde kullanılmış olan "esenlik, barış" anlamındaki "selâm" kelimesi ile birlikte "salâtü selâm" şeklinde kullanımı yaygındır.[1]

Salâtü selâm getirmenin gerek Kur'ân'da ve gerekse hadîslerde emir ve tavsiye edildiği mâlûmdur. Bu sebeple İslâm âlimleri bir mecliste Resûl-i

1- Selami Şimşek, "Şeyh Seyyid Nûri er-Rifâî el-Üsküdârî, Salât-ı Kemâliyye Şerhi" (içinde), Buhara Yay., İstanbul 2014, s. 5.

Ekrem'in adı ilk anıldığında veya bir metinde ilk yazıldığında salâtü selâmda bulunmanın âyetteki emri yerine getirmek için yeterli olduğunu kabul etmişler, namazların ilk ve son oturuşlarında "salli ve bârik" duâlarının okunmasının sünnet olduğunu belirtmişler, ayrıca namazların dışında Resûlullâh'ın ismi anılınca, yazılınca, ezan dinlerken, Cuma günü, mescide girince, cenaze namazında vb. vesilelerle, yazışmalarda, kitap dibâce ve hâtimelerinde salâtü selâmda bulunmanın müstehap olduğunu söylemişlerdir.[2]

Durum böyle olunca pek çok İslâm âlimi hadîslerde geçen metinlere küçük ilâveler yapmak sûretiyle kendilerine has "salavât metni" oluşturduğu gibi[3] mutasavvıflar da aynı şekilde pekçok "salavât metni" kaleme almış, mecmualar oluşturmuş ve bunlara şerhler dahi yazmışlardır. Şeyh Muhammed b. Süleymân el-Cezûlî (v. 870/1465)'nin yüz otuz salavâtı içeren *Delâilü'l-Hayrât* adlı salavât mecmuası bunlardan en meşhur olanıdır. Sadece tarîkat erbâbı arasında değil bütün Müslümanlar arasında yaygın olan Kurtubî'ye ait *Salât-ı Tefrîciyye*, Ebul'l-Hasan Ali Şâzilî'nin de şeyhi olan Abdüsselâm b. Meşîş Haseni (v. 625/1228)'ye

2- Bkz. Mehmet Suat Mertoğlu, "Salâtü Selâm", *DİA,* c. XXXVI, s. 23.

3- Bu konuda bkz. Hür Mahmut Yücer, "Tarîkat Geleneğinde Salavât-ı Şerîfe ve Müstakimzâde'nin *Şerh-i Evrâd-ı Kâdirî* Adlı Eseri", *Tasavvuf İlmî ve Akademik Araştırma Dergisi,* Yıl: 6 (2005), Sayı: 15, s. 255.

ait olduğu nakledilen *Salavât-ı Meşîşiyye,*[4] Gazneli Sultân Mahmûd'un da kendisine vird edindiği, her okunduğunda on bin salavât okunmuş gibi karşılık verilen *"Salât-ı Melevân",*[5] Ticânî yolu mensupları arasında çokça methedilen ve Ahmed et-Ticânî (v. 1231/1835)'nin ancak abdestle okunmasını tavsiye ettiği *Cevheretü'l-Kemâl,*[6] her tarîkat tarafından en meşhûr salavâtlardan kabul edilen ve çeşitli amaçlarla ülkemiz Müslümanları arasında hâlen yaygın biçimde okunan "*Salât-ı Münciyye*"[7] ve Sünbüliyye tekkelerinde okunan evrâddan sonra bu tarîkata ait olarak "*Sünbülî Salâtı*"[8] ve Mustafa Kemâleddin

---

4- *Salavât-ı Meşîşiyye* metni ve şerhleri için bkz. İsmâil Hakkı Bursevî, *Varlığın Dili (İbn Meşîş Salavât ve Şerhi),* haz. M. Nedim Tan, İz Yay., İstanbul 2010, s. 23-284.

5- Bu salavâtın metni şöyledir: *"Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihî külleme'htelefe'l-melevân, ve taâkabe'l-asrân, ve kerrera'l-cedîdân, ve'stakbele'l-ferkadân, ve beliğ rûhahû ve ervâha ehli beytihî minna't-tahiyyete ve's-selâm, ve'r-ham ve bârik ve sellim aleyhi kesîran kesîran ilâ yevmi'l-haşri ve'l-karâr".* Geniş bilgi için bkz. Yücer, a.g.m., s. 259.

6- *"Allâhümme salli ve sellim alâ ayni'r-rahmeti'r-rabbâniyyeti ve'l-yâkûteti'l-mütehakkıkati'l-hâitati"* şeklinde başlayan *Cevheratu'l-Kemâl* salavâtı hk. geniş bilgi için bkz. Yücer, a.g.m., s. 259-260.

7- Anadolu'da "Salâten Tüncînâ" diye meşhur olan bu salavâtın metni şöyledir: "Allâhümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli seyyidinâ Muhammedin salâten tüncînâ bihâ min-cemî'i'l-ahvâli ve'l-âfât ve takdî lenâ bihâ min-cemî'i'l-hâcât ve tutahhiru bihâ min-cemî'i's-seyyiât, ve terfe'unâ bihâ a'la'd-derecât, ve tübelliğunâ bihâ aksa'l-ğâyât min-cemî'i'l-hayrâti fi'l-hayât ve ba'de'l-memât".

8- Sümbülî şeyhlerinden Yûsuf Sinân Efendi, Pîr Cemâleddin Halvetî'den kendisine kalan irşâd görevini yerine getirememekten korkması hasebiyle bir müddet bir bostan dolabının içerisinde inzivâya çekilmiş, ağır ağır dönmekte olan bostan dolabının gıcırtısına ve ritmine uyarak okumaya

Bekrî'ye ait *Salât-ı Kemâliyye*[9] de bu tür salavât metinlerinden bazılarıdır.

Hemen ifade edelim ki sûfîler, salavâtların dinî pratikteki tezahürlerine ilave olarak tasavvufî bilgi (mârifet) yönünden değerlerini de gözardı etmemiş, bilhassa bu nevi salavâtlar üzerine şerh yazmayı gelenek haline getirmişlerdir.[10] Meselâ, *Delâilü'l-Hayrât*'a Karadavutzâde Mehmed Efendi (v. 1170/1756)'nin, *Tevfîku Muvaffiki'l-Hayrât li-Neyli'l-Berekât fî Hizmeti Menba'i's-Sa'âdât* (İstanbul 1254) yazdığı Türkçe şerhin yanında Şeyh Hasan el-Adevî'nin *Bulûğu'l-Müsirrât Alâ Delâili'l-Hayrât* (Mısır 1289) ve Muhammed Mehdi el-Fâsî'nin *Metâliu'l-Müsirrât bi-Cilâi Delâili'l-Hayrât* (Mısır 1298) Arapça şerhler yazıldığı gibi[11] Mustafa Kemâleddin Bekrî'nin *Salât-ı Kemâliyye*'sine XIX. asrın önde gelen Rifâî şeyhlerinden Üsküdarlı Seyyid Muhammed Nûri Efendi (v. 1273/1856) tarafından Türkçe bir şerh yazılmıştır.[12]

Böylesi salavâtlardan birisi de Seyyid Ahmed Bedevî'ye ait *Salât-ı Nûriyye* olarak da bilinen *Salât-ı Bedeviyye*'dir. Salât-ı Bedeviyye'ye, kaynaklarda

devam ettiği salavât ürkeklik hâlini anlattığı için *Sünbülî Salâtı* olarak adlandırılmıştır. Ömer Tuğrul İnançer, "Sünbülîlik'te Zikir Usulü ve Semâ", *DBİA*, c. VII, s. 112.

9- Bkz. Şeyh Seyyid Nûri er-Rifâî el-Üsküdârî, *Salât-ı Kemâliyye Şerhi*, Buhara Yay., İstanbul 2014, s. 15.

10- Derya Baş, Seyyid *Ahmed el-Bedevî Tarîkatı ve İstanbul'da Bedevîlik*, Basılmamış Doktora Tezi, MÜSBE, İstanbul 2006, s. 238.

11- Süleyman Uludağ, "Delâilü'l-Hayrât", *DİA*, c. IX, s. 114.

12- Bkz. Şeyh Seyyid Nûri er-Rifâî el-Üsküdârî, *a.g.e.,* s. 38-63.

câmiu't-turuk bir zât olmasına rağmen daha ziyade Halvetiyye'nin Şâbâniyye-Karabâşiyye kolunun Bekriyye şubesinin kurucusu olarak gösterilen Mustafa Kemâleddin Bekrî tarafından *Feyzu'l-Ahmedi'r-Revî Alâ Salâti Seyyidî Ahmed Bedevî* Arapça bir şerh yazılmıştır.

Bu şerh de Dâru's-Sa'âde Ağası Kâtibi Seyyid Hasan Fehmî b. Ahmed b. Mustafa el-Hüseynî el-Mağnisavî en-Nakşbendî el-Kâdirî tarafından *Tercüme-i Şerh-i Salât-ı Ahmed Bedevî li-Mevlânâ Kutb-ı Hakîkî Mustafa el-Bekrî es-Sıddîkî Kaddesallâhu Sırruhu'l-azîz* adıyla Türkçe'ye tercüme edilmiş ve 15 Zilkâde 1272/18 Temmuz 1856 tarihinde büyük müderrislerden Midillili Seyyid Osmân Nûri Efendi'nin marifetiyle İstanbul'da Sahhâf Halil Efendi Litografya Destgâhı'nda basılmıştır.

İşte bu çalışmamız söz konusu Seyyid Hasan Fehmi Efendi'nin tercümesinin eski ve yeni harfli metnini (çeviri yazılı ve sadeleştirilmiş) muhtevîdir.

Bu metinlere geçmezden önce mezkûr salavâtın sâhibi Seyyid Ahmed Bedevî'nin hayatı, tarîkatı ve eserleri ile şârihi Şeyh Mustafa Bekrî'nin hayatı, eserleri ve mütercimi Seyyid Hasan Fehmi Efendi hakkında kısaca bilgi vermeyi faydalı buluyoruz.

SEYYİD AHMED BEDEVÎ'NİN HAYATI, TARÎKATI VE ESERLERİ

Hayatı ve Tarîkatı

Seyyid Ahmed Bedevî, 596/1200 yılında Fas'ta dünyaya gelmiştir.[13] Afrika bedevîleri gibi yüzüne peçe (lisam) çekmesi dolayısıyla "Bedevî" lakabıyla tanınmıştır. Dört büyük kutuptan (aktâb-ı erbaa) birisidir. Onun "Bedevî" lakabının yanında "Seyyid, Şerîf, Mülessim, Kutub, Ebu'l-Fityân, Attâb ve Gazbân, Muharrişü'l-Harb, Kudsî, Ebu'l-Abbâs, Zâhid, Sâmit, Sütûhî, Ebû Ferrâc, Ebu'l-Fütûhât, Fârisü'l-Evliyâ" gibi lakap ve künyeleri de vardır. Soyunun Hz. Hüseyin'e ulaştığı kaydedilmektedir. Küçük yaşta âilesi ile birlikte hacca giden ve burada babasını kaybeden Seyyid Ahmed Bedevî, gençlik yıllarında zâhirî ilimlerle meşgul olmuş, Kur'ân'ı ezberlemenin yanı sıra onu kıraat-ı seb'a üzerine okumayı öğrenmiş, fıkıh ilmi tahsil etmiş, bilhassa

13- Hayrullah Tâceddin Efendi, *Gülgonca-i Âşıkân*, Şirket-i Mürettibiye Matbaası, İstanbul 1339-1341, s. 6.

Şâfiî fıkhında derinleşmiştir. Gördüğü bir rüya üzerine Irak'a giderek Abdülkâdir Geylânî ve Ahmed Rifâî'nin kabirlerini ziyâret eden, ardından Şam üzerinden Mısır Tanta'ya gelip yerleşen Seyyid Ahmed Bedevî, kırk sene burada irşâd faaliyetinde bulunmuştur. Onun mürşidi, Tanta'ya gelip yerleşmezden önce kendisine intisâb ettiği Bedreddin Hasan Mağribî'dir. Seyyid Ahmed Bedevî'nin tarîkat silsilesi, Şeyh Berrî vasıtasıyla Ahmed Rifâî'ye ulaşıyorsa da Ebu'l-Hasan Ali Şâzilî'nin müridi olduğunu kabul edenler de vardır. Seyyid Ahmed Bedevî'nin gerek Abdülkâdir Geylânî gerekse Ahmed Rifâî ile mânâ âleminde ve yakaza hâlinde mülâkat ettiği de nakledilmiştir. Ancak hemen belirtelim ki Ahmed Bedevî her ne kadar mezkur tarikatlarla irtibatı bir şekilde olmuşsa da o, ilk başlarda "Sütûhiyye", daha sonra "Ahmediyye", geç dönemlerde "Ahmediyye" ismindeki diğer tasavvuf yollarıyla karışmaması için Bedeviyye adıyla meşhur olan tarikatının müessisi olup, kendisine özgü âdâb ve erkân anlayışı vardır. Bunun en bariz delili, tarikatın şiârı olarak gösterilen "Kırmızı Renk veya Hırka"dır. Dervişlerin giydiği tâc da iki terkli olup, üzerine kırmızı sarık sarılır. Onun dört büyük kutuptan biri olması da bu durumu destekleyen delillerden birisidir. Tarikatın âdâb ve erkânının Kur'ân ve Sünnet'e mutabakatında oldukça ısrarlı olduğu belirtilen Seyyid Ahmed Bedevî, 12 Rebîu'l-evvel 675/24 Ağustos 1276 târihinde, yetmiş dokuz yaşında Tanta'da bekâ yurduna göçmüştür. Kendisinden sonra ise ye-

rine halifelerinden Abdül'âl el-Mısrî (v. 733/1333) geçmiştir.[14]

Daha ziyâde Mısır ve Kuzey Afrika'da yayılan Bedevîliğe XIX. asrın başlarından itibaren İstanbul'da da rastlamak mümkündür. İstanbul'da Eburrızâ Tekkesi, İslâm Bey Tekkesi, Ağaçkakan Tekkesi, İstavroz Tekkesi, Çengelköy Tekkesi, Şeyh Hasib Efendi Tekkesi ve Arapzâde Tekkesi olmak üzere sekiz tekke faaliyet göstermiştir.[15]

Eserleri

Kaynaklar Seyyid Ahmed Bedevî'ye *Hizb ve Evrâd, Vesâyâ ve Salavât* adlı eserler nispet etmişlerdir.[16] Ayrıca ona bir nutuk ve kasîde de nispet olunmuş-

14- Seyyid Ahmed Bedevî ve Bedevîlik hk. geniş bilgi için bkz. Hüseyin Vassâf, *Sefîne-i Evliyâ.,* c. I, s. 219-226; Hocazâde Ahmed Hilmi, *Hadîkatü'l-Evliya,* s. 281-288; K. Vollers, "Ahmed Bedevî", *İA,* c. I, s. 176-180; Trimingham, *The Sufi Orders in Islam,* Clarendon Press, Oxford 1998, s. 79-80; E. Behnan Şapolyo, *Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi,* Elif Kitabevi, İstanbul 2004, 2. Bsk., s. 223-224; Mahir İz, *Tasavvuf,* Kitabevi Yay., İstanbul 1995, 4. Bsk., s. 206-208; Baş, *a.g.t.,* s. 35 vd.; Mustafa Kara, *Tasavvuf ve Tarikatlar Tarihi,* Dergâh Yay., İstanbul 1995, 3. Bsk., s. 281-282; a.mlf., "Ahmed el-Bedevî", *DİA,* c. II, s. 47-48; a.mlf., "Bedeviyye", *DİA,* c. V, s. 318-319; a.mlf., "Bedeviye Tarikatının Piri Ahmed el-Bedevî", *Dervişin Hayatı Sûfînin Kelâmı* (İçinde), Dergâh Yay., İstanbul 2005, s. 423-425; Hasan Kâmil Yılmaz, *Anahatlarıyla Tasavvuf ve Tarîkatlar,* Ensar Neşriyat, İstanbul 2007, s. 286-288; Osman Türer, *Ana Hatlarıyla Tasavvuf Tarihi,* Seha Neşriyat, İstanbul 1998, s. 195-196; M. Necmeddin Bardakçı, *Sosyo-Kültürel Hayatta Tasavvuf,* Fakülte Kitabevi, Isparta, 2000, s. 199; Güner, *Tarikatlar Ansiklopedisi,* s. 16, 77; H. Mahmut Yücer, *Osmanlı Toplumunda Tasavvuf* (19. Yüzyıl), s. 595-599.

15- Geniş bilgi için bkz. Baş, *a.g.t.,* s. 373-423.

16- Meselâ bkz. Kara, "Ahmed el-Bedevî", *DİA,* c. II, s. 48.

tur.[17] Ancak hemen belirtelim ki bu eserler kendisinden sonrakiler tarafından nakledilmiş olup, onun hayatı esnasında bir eser yazdığına dair rivâyet de yoktur. Nitekim “Evrâd” ve “Salavât” kendisinden yaklaşık iki asır sonra yolundan gelen Şeyh Muhammed Şinnâvî (v. 932/1526) tarafından nakledilmiştir. Dolayısıyla bu duâlar ve sözler ya şifâhî yolla yahut keşif ve bizzat mükâleme yoluyla aktarılmıştır.[18] Şimdi ona nisbet olunan bu eserleri sırasıyla kısaca tanıtalım.

Hizb ve Evrâd

Hizb, “Hizb-i Sağîr” ve “Hizb-i Kebîr” olmak üzere iki kısımdır. Bedevî yolu mensupları Hizb-i Sağîr’i sabah-akşam okurlar. Hizb-i Kebîr’de pek çok âyet ve duâ yer alır. Tarîkat erbâbı arasında yaygındır. *Evrâd*’ı ise “beş duâ” şeklinde tertip edilmiştir ki şöyledir: Her farz namazından sonra Âyetü’l-Kürsî’yi okumak, otuz üçer defa Subhânallah, Elhamdülillah, Allâhu ekber, bir defa Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah, yüz defa Estağfirullah, yüz defa Salâtü Selâm ve üç yüz defa Allâh esmâsını söylemek.[19] Mustafa Kara’nın verdiği bilgiye göre *Evrâd*’ın Süleymaniye Kütüphanesi Hasan Hüsnü Paşa No: 587’de yazma bir nüshası vardır.[20]

17- Mustafa Kara, Bedevî’ye nispet olunan şiirlerinden bazılarının Süleymaniye Kütüphanesi Tahir Ağa Tekkesi No: 421’de kayıtlı olduğunu belirtir. Kara, “Ahmed el-Bedevî”, aynı yer.

18- Baş, *a.g.t.,* s. 236.

19- Baş, *a.g.t.,* s. 252-254.

20- Kara, “Ahmed el-Bedevî”, aynı yer.

Vesâyâ

Vesâyâ, Seyyid Ahmed Bedevî'nin halifesi Abdül'âl'e yaptığı nasihatlardan müteşekkil bir eserdir. Allah aşkı, gece ibadeti, zikir, fakr, vecd, dervişlik âdâbı, sabır, zühd, ahlâk gibi konuları muhtevidir. Eserin bir nüshası Süleymaniye Kütüphanesi Şehid Ali Paşa No: 1397'de kayıtlıdır.[21]

Salavât

Seyyid Ahmed Bedevî'nin bir anlamda "nûr-i Muhammedî"ye hasrettiği ve çalışmamıza da konu olan *Salavât*'ının metni şöyledir:

"Allâhümme salli ve sellim ve bârik alâ seyyidinâ Muhammedin şecereti'l-asli'n-nûrâniyyeti ve lem'ati'l-kabzati'r-rahmâniyyeti ve efdalu'l-halîkati'l-insâniyyeti ve eşrefi's-sûreti'l-cismâniyyeti ve ma'deni'l-esrâri'r-rabbâniyyeti ve hazâini'l-ulûmi'l-ıstifâiyyeti sâhibu'l-kabzati'l-asliyyeti ve'l-behceti's-seniyyeti ve'r-rütbeti'l-aliyyeti meni'n-deraceti'n-nebiyyûne tahte livâihi fehüm minhu ve ileyhi ve salli ve sellim ve bârik aleyhi ve alâ âlihi ve sahbihi adede mâ halakte ve razekte ve emette ve ehyeyte ilâ yevmi teb'asü men effeyte ve sellim teslîmen kesîrâ ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn".

(Ey Allahım! Nûrânî aslın ağacı, Rahmânî kabzanın parıltısı, mahlûkâtın en üstünü, cismânî sûretlerin en şereflisi, Rabbânî sırların kaynağı, seçilmişlik ilimlerinin hazineleri, aslî kabzanın, yüksek

21- Kara, "Ahmed el-Bedevî", aynı yer; Baş, *a.g.t.,* s. 249-250.

güzelliğin ve rütbenin sâhibi, onun nurundan gelen ve onun nuruna intikal eden nebilerin, sancağı altında toplandıkları Efendimiz Muhammed'e salâtü selâm eyle. Ona, mübârek âile efradına, ashâbına kıyâmet kopuncaya kadar yarattığın varlıkların, rızıklandırdıkların, öldürdüklerin ve hayat verdiklerin sayısınca salâtü selâm eyle ve bereket ihsân buyur. Bütün övgü ve hamdler âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustır).

Bedeviyye yolu mensupları bu Salavât'ı okuyanların hâcetlerinin karşılanacağı inancındadırlar. Böylesi duâlar eşliğinde Seyyid Ahmed Bedevî'ye tevessül eden kimsenin, onun bir ikrâmı olarak hayırlı bir şekilde muratlarına kavuşacaklarına da inanırlar.[22]

Harîrîzâde Muhammed Kemâleddin Efendi, tarikatlar ansiklopedisi niteliğindeki meşhur Tıbyânu'l-Vesâil adlı eserinde Salât-ı Bedeviyye'nin havas ve esrârı hakkında şu bilgileri vermiştir:

"Üç gün boyunca sabah namazından önce, hiç kimse ile konuşmadan, bu duâyı yüz defa okuyan kimse keder ve zarardan kurtulur, ihtiyaçları giderilir. Hz. Peygamber'i rüyasında görmek isteyen, tam bir taharet ve teveccüh ile hangi gece bu duâyı yüz defa okursa o gece O'nu görür. Kalbinde ağyârdan zerre miktarı bulunmayan hâl ashâbından olan kimse, hüccet gecesi yüz defa okursa, uykuda değil yakazada, son duâyı okuma esnasında Hz. Peygamber'i görür. Abdâl'a kavuşmak isteyen kimse her farz namazından sonra yedi defa bu duâyı okursa onlara

22- Baş, *a.g.t.,* s. 240.

ulaşmadan ve hâlleri ile hâllenmeden vefat etmez. Kemâl ehline ulaşmak, dâireleri katetmek isteyen kimse, her namaz akabinde kalbî teveccüh ve iyi hâl ile on defa bu duâyı okursa, tafsil ve icmâl tariki ile yedi dâireyi katetmedikçe, hakîkat denizine dalmadıkça, kemâl ehline kavuşmadıkça vefat etmez. Her namaz sonrasında yedi defa bu duâyı okuyanı Allah tevbe kapısından içeri sokup onu bağışlar. Her namazın ardından yetmiş defa bu duâyı okuyana melekût ve nurlar âlemi açılır."[23]

Salât-ı Bedeviyye'nin bu havâssından ve bilhassa içerisinde yer alan "nûr-ı Muhammedi" temasından dolayı üzerine pek çok şerh yazılmıştır.[24]

Bilinenleri şunlardır:

1. *Kâmus* ve *Tâcu'l-Arûs* adlı eserleriyle meşhur Muhammed Murtaza Zebîdî Hüseynî'nin *Şerhu Sıgati Seyyidinâ Seyyid Ahmed Bedevî*'si,[25]
2. Muhammed Tâhir b. Muhammed'in *Şerh-i Salavât-ı Ahmed Bedevî*'si,[26]
3. Abdurrahman b. Mustafa Ayderûsî'nin *Fethu'r-Rahmân bi-Şerh-i Salât-ı Ebi'l-Fit-yân*'ı,

23- Harîrîzâde, *Tıbyân,* c. I, vr. 52a'dan naklen Baş, *a.g.t.,* s. 241.

24- Şerhler hakkında geniş bilgi için bkz. Baş, *a.g.t.,* s. 242-244.

25- Bu eserin yazma bir nüshası Süleymaniye Ktp., Esad Efendi No: 3543, vr. 85-87'dedir.

26- Bu eserin yazma bir nüshası Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Efendi No: 2950, vr. 35-38'dedir.

4. Muhammed Mahmûd b. Ali Dâmûnî'nin şerhi,
5. Halvetî şeyhi Şeyhü'l-Hıfnî'nin önde gelen halîfelerinden Şeyh Ahmed b. Muhammed Adevî Mâlikî Ezherî'nin *Şerhü Salât-ı Seyyid Ahmed Bedevî*'si,
6. Mustafa Kemâleddin Bekrî Sıddîkî'nin *Feyzü'l-Ahmedi'r-Revî alâ Salât-i Seyyid Ahmed el-Bedevî*'si,
7. Müellifi belli olmayan *Şerh-i Salavât-ı Ahmed Bedevî.*[27]

27- Eser için bkz. Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Efendi No: 2690, müstensih: Ahmed Sıdkî, istinsah tarihi: 1317, 68 vr.

MUSTAFA KEMÂLEDDİN BEKRÎ'NİN HAYATI ve ESERLERİ[28]

Hayatı

Mustafa Kemâleddin Bekrî'nin tam adı, Kutbüddin Mustafa b. Kemâleddin el-Bekrî'dir. 1099/1688 yılında Şam'da dünyaya gelmiştir. Soyu baba tarafından Hz. Ebû Bekir'e, anne tarafından da Hz. Hasan ve Hüseyin'e ulaşır. Yani hem "seyyid" hem de "şerîf"tir. Babasını altı aylıkken kaybeden, annesiyle birlikte dayı ve amcalarının yanına yerleşen Mustafa Bekrî, Abdurrahman es-Selîmî, Muhammed ed-Dekdekcî, İsmâil Aclûnî, Ebu'l-Mevâhib Hanbelî, Muhammed el-Fâkî ve Abdulgânî Nablûsî gibi âlim ve mutasavvıflardan dinî ve lisanî ilimler tahsil etmiştir. Bu âlim-sûfîlerden onun üzerinde Nablûsî'nin emeği çoktur. Zira onun himayesinde yetişmiş ve ondan Muhyiddin İbnü'l-Arabî'nin *Fütûhât, Fusûs*

28- Bu başlık altındaki bilgiler, daha önce yayımlamış olduğumuz Seyyid Muhammed Nûri er-Rifâî el-Üsküdârî'nin *Salât-ı Kemâliyye Şerhi*'nde yer alan bilgilerin gözden geçirilmiş şeklidir (s. 16-19).

ve *Tedbirâtu'l-İlâhiyye* gibi eserlerini okumuştur.[29]

Kendisini zâhirî ilimler sahasında yetiştirdiği gibi tasavvuf alanında yetiştirmek isteyen Mustafa Bekrî, ilk önce 1115/1703 yılında Şam'da tanıştığı Halvetî şeyhi Abdüllatîf b. Hüsâmeddin el-Halebî'ye intisab etmiş, ondan hilâfet alarak 1122/1710'da vefatı üzerine Halep'teki makamına geçmiştir. Dört yıl burada irşad faaliyeti yürüten Mustafa Bekrî, bir ara Kudüs'te Bayrâmiyye Dergâhı'nda kalmış, 1135/1723'de Hama'da misafir olduğu Kâdirî Tekkesi şeyhi Yâsin Efendi'den Kâdirî icazetine nâil olmuş ve Muharrem-Safer 1139/ Eylül 1726 tarihinde tekrar Halep'e dönmüştür. Daha sonra Bağdat'a giderek Kâdiriyye Dergâhı'nda bir süre kalan Mustafa Bekrî'nin Nakşîlik yoluna ilk sülûku, Seyyid Murad Özbekî el-Buhârî (v. 1132/1719) vasıtasıyla olup, Basra'da faaliyet gösteren Şeyh Muhammed Saîd el-Cerrâhî (v. 1144/1731)'den de tarîkat icâzeti almıştır. Mustafa Bekrî, Nakşbendiyye, Kâdiriyye ve Halvetiyye tarîkatlarına mensup câmiu't-turuk bir zât olmasına rağmen kaynaklarda Halvetiyye'nin Şâbâniyye-Karabâşiyye kolunun Bekriyye şubesinin kurucusu olarak gösterilmiştir.[30]

Seyahat etmeyi kendisine âdet edindiği belirtilen Mustafa Bekrî'nin, gerek ilim tahsili ve gerekse tasavvufî bakımından kendisini geliştirmek için

---

29- Ali İhsan Yurd, "Bekrî, Kutbuddîn", *DİA,* c. V, s. 369; İrfan Gündüz, "Bekriyye", *DİA,* c. V, s. 371; Ramazan Muslu, *Mustafa Kemâleddin Bekrî ve Tasavvufî Görüşleri,* Erkam Yay., İstanbul 2005, s. 25-28.

30- Yurd, a.g.m., c. V, s. 369; Muslu, *a.g.e.,* s. 28-29.

pekçok seyahat yaptığı görülmektedir. Seyahat ettiği yerler arasında İstanbul, Irak, Halep, Musul, Lübnan, Bağdat, Kudüs, Mısır ve Hicâz gibi yerler vardır. Bu yerler içerisinde onu en çok etkileyen İstanbul olmuş olacak ki buraya üç defa gitmiştir. Onun ilk İstanbul seyahati 1122/1710 yılında olup, yazmış olduğu *el-Fethu'l-Kudsî* adlı evrâdın okunup-okunmayacağı dolayısıyladır. Şöyle ki, o bu evrâdı kaleme aldığı zaman bölgenin fakihleri arasında tartışma konusu edilmiş, o da İstanbul'a giderek Şâbâniyye'nin Karabâşiyye kolu şeyhlerinden Karabâş-ı Velî'nin oğlu ve dergâhın postnişîni Şeyh Hasan Efendi'den fetvâ almış ve anlaşmazlık bu şekilde bertaraf edilmiştir. Recep-Şaban 1135/Mayıs 1723'te yaptığı ikinci seyahatinde ise İstanbul'da büyük bir itibar görmüş, bu seyahati ile ilgili hâtıralarını *Tefrîku'l-Hümûm* adlı eserde bir araya getirmiştir. 1147/1735 yılında yaptığı üçüncü ve son seyahati ile ilgili olarak da *el-Hulletü'l-İâniyye* adlı bir risale kaleme almıştır. 1148/1736 yılı başlarında Kudüs'e dönen Mustafa Bekrî, 18 Rebîu'l-âhir 1162/7 Nisan 1749 tarihinde hac dönüşü uğradığı Kahire'de yakalandığı hummâ hastalığı sebebiyle vefat etmiş, Karâfe Mezarlığı'nda "Mücâvirler" kısmına defnolunmuştur.[31]

Eserleri

Kaynakların "sûfî, şâir, edîb, imâm, rehber, kutub, büyük üstâd, keşf sâhibi ve seyyâh" gibi sıfatlarla nitelendirdiği Mustafa Bekrî, aynı zamanda

31- Yurd, a.g.m., aynı yer; Muslu, *a.g.e.,* s. 28-37.

velûd bir müellif olup, iki yüze yakın eser kaleme almıştır. Bunlardan *es-Salavâtü'l-Hâmi'a, ez-Zahîretü'l-Mâhiyye li'l-Esâm fi's-Salâti alâ Hayri'l-Enâm, es-Süyûfü'l-Haddâd fi'r-Red alâ Ehli'z-Zendeka ve'l-İlhâd, el-Ferîdetü's-Seniyye fi'l-Akîdetü's-Sünniyye ve Bulgatü'l-Mürîd be Müntehâ Mevkıfi's-Saîd* adlı eserleri basılmıştır.[32]

Ramazan Muslu, Mustafa Bekrî'ye ait yüz doksan iki eser tespit etmiş, bunlardan yetmiş dokuz tanesinin kütüphanelerde kayıtlı bulunduğunu, altmış birinin yazma ve on sekizinin matbu olduğunu ve yüz on üçünün ise yerinin bilinmediğini, büyük bir ihtimalle kaybolduğunu belirtmiştir.[33] Biz burada konumuzla ilgili olması hasebiyle onun salavâtla ilgili kaleme aldığı eserlerden bazılarını sıralamak istiyoruz:

* *es-Salâtü'l-Birriyye fi's-Salâti alâ Hayri'l-Beriyye.*
* *es-Salâtü'l-Hâmi'a bi Mehabbeti'l-Hulefâ el-Câmi'ati li-Ba'zı Mâverede fî Fazîleti'l-Hulefâ.*
* *es-Salavâtu'n-Nebeviyye eş-Şâfi'a Zâtü'n-Nefehât el-İlâhiyye en-Nâfi'a.*
* *Şerhu Salavâti'ş-Şeyh Muhammed el-Bekrî.*
* *Şerhu Salavâti'ş-Şeyh el-Ekber.*
* *el-Mededü'l-Bikrî alâ Salavâti'l-Bekrî.*
* *el-Lümehü'n-Nediyye fi's-Salavâti'l-Mehdiyye.*
* *el-İmdâdu'l-Bekrî alâ Salâti'l-Bekrî.*
* *el-Füyuzâti'l-Bikriyye alâ Salavati'l-Bekriyye.*

32- Yurd, a.g.m., c. V, s. 369.
33- Muslu, *a.g.e.,* s. 42-61.

* *Feyzü'l-Kuddûsi's-Selâm alâ Salavâti Seyyidî Abdüsselâm.*[34]
* *el-Feyzü'l-Ahmedi'r-Revî alâ Salavâti Seyyidî Ahmed el-Bedevî.*

Bekrî'nin gerek Bedeviyye tarikatına mensup bir ahbabının ricâsı üzerine oldukça kısa bir zaman zarfında –kendisi bu zamanın bir saatten az olduğunu ifade etmiştir- gerekse Pîr Seyyid Ahmed Bedevî'ye olan muhabbetinden ve yoluna hizmetten dolayı kaleme aldığı bu son eserinin adını, Ramazan Muslu muhtemelen Bağdatlı İsmâil Paşa'nın *Hediyyetü'l-Ârifîn* adlı eserine[35] dayanarak *el-Feyzü'l-Ahadü'r-Rûmî alâ Salavâti Seyyidî Ahmed el-Bedevî* şeklinde verirken,[36] Derya Baş, *Feyzü'l-Ahmedi'r-Rivâ (?) Alâ Seyyid Ahmed el-Bedevî* şeklinde yazmıştır.[37] Eserin adı doğru olarak M. Nedim Tan'ın mezkur neşrinde yazdığı şekilde olup biz de bunu kabul etmekteyiz.[38]

Şerhte, Bekrî'nin *Salavât*'ın ibarelerini herhangi bir konu başlığına yer vermeksizin açıkladığı ve bu açıklama esnasında yoğun ses uyumu barındıran secili cümlelerle maksadını beyan ettiği görülmektedir.[39]

34- Bkz. Muslu, *a.g.e.,* aynı yer.

35- Bkz. Bağdatlı İsmâil Paşa, *Hediyyetü'l-Ârifîn,* c. II, s. 448.

36- Muslu, *a.g.e.,* s. 47.

37- Baş, *a.g.t.,* s. 243.

38- Bkz. M. Nedim Tan., "Mustafa el-Bekrî'ye Âit *el-Feyzü'l-Ahmediyyü'r-Revî* Adlı Eserin Tercümesi: *Tercüme-i Şerh-i Salât-ı Ahmed Bedevî*", *Tasavvuf İlmî ve Akademik Araştırma Dergisi,* Temmuz-Aralık 2013, Sayı: 32, s. 222.

39- Tan, a.g.m., s. 224.

SEYYİD HASAN FEHMİ EFENDİ

Hayatı

Seyyid Hasan Fehmi Efendi hakkındaki bilgilerimiz, onun söz konusu tercüme ettiği *Salât-ı Bedeviyye*'nin mukaddime ve hâtimesinde verdiği bilgilerden ibarettir. Verilen bu bilgilere göre o, XIX. asırda yaşamıştır. Babasının adı Ahmed, dedesinin Mustafa'dır. "Hacı", "Hüseynî", "Mağnisâvî" "Nakşbendî" ve "Kâdirî" nisbeleri vardır.

Bu nisbelerin ilkinden hacca gittiği, ikincisinden seyyid olup Hz. Peygamber'in soyundan geldiği, üçüncüsünden Manisalı olduğu, dördüncüsü ve beşincisinden Nakşbendî ve Kâdirî yoluna mensup bulunduğu anlaşılmaktadır.

Onun risâlesinin sonunda bilhassa kendisini Nakşbendiyye'nin yüce, nâzenin yolunun müntesibi ve yüksek ilimlerin ârifi, Hüseynî ahlâk ile ahlâklanmış birisi olarak göstermesi ve devrin pâdişâhı Sultân Abdülmecîd'e minnet ve şükran-

da bulunması dikkat çekicidir. O, Dâru's-saâde Ağası Kâtipliği görevinde de bulunmuştur.

Seyyid Hasan Fehmi Efendi'nin *Salât-ı Bedeviyye Şerhi* tercümesi hakkında da kısaca bilgi vermek yararlı olacaktır. Öncelikle ifade edelim ki Fehmi Efendi'nin tercümesi sırf bir tercüme değildir. Şöyle ki o, zaman zaman araya girerek bazı tasarruflarda bulunmuş ve metnin yarıya yakınını Osmanlı Türkçesi'ne çevirmiştir. Ayrıca, müellif Mustafa Kemâleddin Bekrî'nin yer yer tercümeye imkan vermeyecek derecede secili ifadelerini bazen kısaltarak bazen de çeşitli ilavelerle uzatarak ilginç bir metin ortaya koymuştur.

Fehmi Efendi, "Sâhibu'l-kabzati'l-asliyye" ibaresinde ise mütercimliği bırakarak bütünüyle şârihliğe soyunmuş, Ebu'l-Mekarim Muhammed b. Ebi'l-Hasen el-Bekri'ye (v. 994/1586) ait bir beyit üzerine "vücûd mertebeleri" çerçevesinde açıklamalar yapmıştır.[40] O, bu durumu tercümesinin sonlarına doğru şöyle dile getirmiştir:

"…müelliflerin zorlama yoluya gösteriş için yaptığı süslemelerden uzak durup lafız lafız, kelime kelime tercüme olunup şol yerde ki mânânın anlaşılmasında zorluk ola, lafzî tercüme yerine kelâmın anlamını tercümeye gidilmiştir. Bazı keşfe ve eklemeye muhtaç olan müşkül konular güç yettikçe izah ve tafsil kılınarak işbu hoş, ince tercüme iyi sona erdi."

M. Nedim Tan, eldeki mevcut nüshadan yola çı-

40- Tan, a.g.m., s. 224.

karak tercüme ile ilgili şu bilgileri de vermiştir: Seyyid Hasan Fehmi Efendi, eserin aslında yer almayan âyet ve hadisler, Busîrî, İbnu'l-Fârız ve Ali b. Muhammed Vefâ'ya ait beyitler eklemiş, konu denk geldikçe çoklu tamlamalar yapmış ve cümleyi güçlendirici Farsça unsurlarla büyük bir kısmı kendi telifi sayılabilecek bir eser ortaya koymuştur.[41]

Seyyid Ahmed Bedevî'ye nispet edilen, Mustafa Kemâleddin Bekrî tarafından şerh olunan ve Seyyid Hasan Fehmi Efendi tarafından Osmanlı Türkçesi'ne tercüme edilerek yayımlanan bu *Salavât*'la ilgili olarak bugüne kadar Derya Baş ve M. Nedim Tan tarafından iki çalışma yapılmıştır. Hemen belirtelim ki Derya Baş'ın çalışması doğrudan eserle ilgili olmayıp, Seyyid Ahmed Bedevî hakkında yaptığı doktora tezinde *Salât-ı Bedeviyye* ve şerhleri kısmında eserden yaptığı bazı iktibaslardan ibarettir.[42] M. Nedim Tan da eseri makale formatında çeviri yazılı olarak tahkikli ve internet ortamında bulduğu yazma nüsha[43] ile zaman zaman karşılaştırmak suretiyle vermiştir.[44]

Biz ise metnin daha iyi anlaşılması ve değerlendirilmesi için matbu nüshanın hem eski harfli orji-

41- Tan, a.g.m., aynı yer.

42- Bkz. Baş, *a.g.t.,* s. 244-252.

43- M. Nedim Tan, bu yazma nüshanın internet üzerindeki adresini http://salou3alayhi.blogspot.com.tr/2009/08/blog-post_05.html şeklinde verirken biz https://archive.org/details/FaydeAhmadi (Erişim Tarihi: 01.06.2014) adresinde bulduk.

44- Tan, a.g.m., s. 229-244.

nal şeklini, hem çeviri yazılı hem de sadeleştirilmiş hâlini tahkikli olarak sunduk. Ayrıca bir “Giriş” ekleyerek metnin müellifi Seyyid Ahmed Bedevî, şârihi Mustafa Kemâleddin Bekrî ve mütercimi Seyyid Hasan Fehmi Efendi’nin hayatı, eserleri ve tarîkatı hakkında bilgi verdik.

EFENDİMİZ, HAKİKÎ KUTUP MUSTAFA EL-BEKRÎ ES-SIDDÎKÎ'NİN

-ALLAH ONUN AZİZ SIRRINI MUKADDES EYLESİN-

SALÂT-I AHMED BEDEVÎ ŞERHİ'NİN TERCÜMESİDİR:

(Sadeleştirilmiş Metin)

Rahmân ve Rahîm Olan Allah'ın Adıyla,

Öncesi ve sonrası olmayan Allah'a hamd, varlığıyla her şeyi olgunluğa kavuşturan, mazhar olduklarında eşsiz ve pek yüce olan Efendimiz Muhammed'e, onun basiret ve ferâset ehli, olgunluğa ve mutluluğa erişmiş kutlu ev halkına, ashâbına, tabi olanlarına ve sevdiklerine salât ve selâm olsun.

Bundan sonra hakikat diline âşina, birlik meselesinin anlamını bilen bilgili dostlara, safâlı kardeşlere açık ve gizli buyrulmaya ki işte bu büyük, ulu *Salât* ve yüce takdislerin, tazimlerin menşei o-

lan güzel sıfatlar sahibi, yüce, şerefli büyüklerin efendilerinden, dört büyük kutuptan biri, Ahmed ismiyle vasıflanan, kişilik bulan, ilâhi ihsânların makamlarında üstün ve tek, tam bir tarif ve genel bir tasrif sahibi, yüzünü iki nikab ile örten, kutupların kutbu, gönül ehlinin özü, kölelerin efendisi, şan ve şeref sahiplerinin efendisi, hakiki sultan, Hz. Peygamber'in sırrının varisi, açık ve gizli sırların ârifi Seyyid Ahmed Bedevî Hazretleri, –Allah ona mânevî vuslat ile ikramda bulunsun ve bereketini üzerimize indirsin ve Kavî ve Melik olan Allah katında doğruluğun oturak yerlerinde bizi onunla bir araya getirsin- kurbiyeti kendisinde toplayanların imâmı, kudsiyet minberinin hatibi, Samed olan Allah'ın sevgilisi, birlik ülkesinin sultanı, nebilerin Ahmed'i ve seçilmişlerin biriciği ki o sevgi ehlinin vasıtası ve Hakk'a yakınlık kesbedenlerin kıblesi, zâtın hakîkatlerinin Kur'ân'ı ve sıfat tecellisinin furkanı, İsm-i A'zam'ın sırrının sultanının tecelli yeri, büyük tecellilerin yöneldiği kıble, Efendimiz Muhammed –Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun- Hazretlerinin kutlu, mutlu mucizevî dilinden çıkarak şeref kazanan *"salli aleyye terânî"*[45] müjdelerinin inci yağdıran kelimelerinin sırrına mazhar olmak ve delillerinin büyük nişanlarının şanlarına iri, yüce kuvvetleri, yüksek, ulu menzilleri ve apaçık âyetlerin mertebelerinin yüceliklerini imkân nispetinde açıklamak zımnında *cem'u'l-cem'* makâmı ve kemâl rütbesinden ortaya koydukları ve göster-

45- "Bana salât ettiğinde beni görmüş olursun"

dikleri feyizli, kutsî ve çok hoşa giden salâtını özet bir şekilde bazı remzlerini hakikî kutub Mustafa el-Bekrî es-Sıddîkî –Allah onun sırrını takdis eylesin- şerh ve izah eyleyip *Feyzu'l-Ahmedi'r-Revî Alâ Salâti Seyyidî Ahmed Bedevî* ismiyle isimlendirmiştir. Lâkin son derece kapalı olan mânâsının kavranması ve anlaşılması çok zor olduğundan ilâhî dergâhın âşıkları olan ve Hz. Peygamber'in kemâlli cemâlinin nûrlarına iştiyak duyan gerçek yârlar, candan kardeşler ve rûhânî dostlara bir aziz hediye ve hatıra olmak, tasavvuf yolunun başında yahut nihayetinde bulunanların semâvî sofradan ve rûhânî cennetden inen feyz ve irfân kırıntılarından yağma edip tat alması, nimet mahalline ulaşması için Türkçe beyanın tatlı dili üzere tercüme olunmasına ve alçak nefsin mahpushânesinin zindanı ve aşağılık dünyada hapis, kaydın esiri, belânın kölesi ve beşerî ilgilerle boyu iki büklüm olmuş, fakir, hakir kul, üzeri kirli, bundan dolayı Kadîr olan Rabbin rahmetine muhtaç olan bütün velîlerin ayağının toprağı eski Dâru's-Sa'âde Ağası[46] Kâtibi Seyyid Hasan Fehmî b. Ahmed b. Mustafa el-Hüseynî el-Mağnisavî en-Nakşbendî el-Kâdirî -Allah her ikisini de affetsin-, Rahîm olan Rabb'in rızasını kazanmak ve şerefli Resûl'üne yaklaşmak amacıyla işbu fesahatla bezeli, belagatla süslü, çok güzel, yüce *Salât*'ı, güç yettiği nisbette ihtisar ederek bilgi noksanlığı, anlayış kusuru ve özrün kemâli ile zor-

46- Dâru's-Sa'âde Ağası: Osmanlı döneminde haremden sorumlu olan yüksek düzeydeki görevliye verilen isimdir. Kızlar Ağası yahut Harem Ağası isimleri ile de meşhurdur.

lukları kolaylaştıran, en güzel dost ve yardımcı olan Cenâb-ı Hakk'a dayanarak ve Hz. Peygamber'in rûhâniyyetine tevessül ederek sözün kaleminin kemiyetine ait dizginin tahrikinin verdiği cesaretle birlikte tercümesine niyet ve elden geldiği kadarıyla nakdini sarfa himmet kılındı.

Hemen ilim ve irfân ashâbı ile sağlam görüş erbâbından niyâzım oldur ki işbu âcizinin tercümesinin her fıkrasında apaçık olan ve her tabîrâtında görünen ve her satırında vâzıh ve âşikâr olan kusûr ve küsûr yârânların manzûru olmayarak kezâlik güzel bir afv ve bağışlama ile mahv ve yontulmuş, ol vechile siyah yüzlü utangaç bendeyi hayr ile yâd ve hazîn rûhunu fâtiha okumakla şâd buyurulması niyâz olunmuştur.

Kim ede bu bendeyi hayr ile yâd
Her dü-cihân kâmı ile ola şâd

Şeyh -Allah onun azîz sırrını mukaddes eylesin- dedi ki:

Rahmân ve Rahîm Olan Allah'ın Adıyla,

(Allâhümme) ey ulûhiyyette benzeri ve rubûbiyyetde eşi olmayan, zâtı bir ve sıfâtı tek olan büyük şân sâhibi Allah,

(salli) Sen Hz. Peygamber'e hususî rahmet ile salât ve rahmet eyle. İşbu vechile Peygamber Efendimiz hazretlerine salât etmek Ahmed ismi ile Hakk'ın zuhûru olan en temiz, en mükemmel maz-

harı üzerine esmâ ve sıfât tecellîleri, sonsuz zât ile ikbâl-i ilâhî demektir.

(ve sellim) yani emânın emîni ile muttasıf ve mutemed olan Rahmân'ın rahmetinin yegâne hazinesinin zâtına, subhânî selâmların minnetlerinin merhametlerinin latifelerini birbiri üstüne kıyâmete kadar ihsân edip bağışla.

(ve azzim) dahi âdemoğlunun kalbine ihata etmez ve fikriyle tasavvur olunmaz derecelerde olan tecellîler çeşidi ve bereketlerin fazlalığı ve üstün tazimleri ve en yüce şânına en uygun ve lâyık olan yüce tekrîmler ile sonsuz ilâhî minnetleri,

(alâ seyyidinâ) yani izzet sahibi Cenâb-ı Rab, insan, cin, melek ve resullerin oğullarından ibaret mahlûkât topluluklarına seyyidimiz ve senedimiz efendimiz kılmış,

(ve mevlânâ Muhammedin) dahi isimlerin en şereflisi ile müsemmâ olmuş olan âdemoğullarının efendisi sallallâhu aleyhi ve sellem -Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun- Efendimiz hazretlerinin üzerine, ey ihsân edenlerin velisi, devamlı sûrette gece ve gündüz, her sâat, her dakika ve her anda gökyüzünün yıldızlarından çok ve sayısız eyle. Bu mübârek isim ol büyük nebinin isimlerinin en şereflisi, en meşhuru ve işitme yoluyla çok lezzetlisi ve her bir mübtedi ve müntehi katında en parlağıdır. Bu mübârek ismin acayip özelliği âlemlerin hepsinde güneş ve ay gibi parlamaktadır. Bu yüce ismin niteliğinin tafsilâtını murat eden Salât-ı Bedevî'nin

şerh edeni Mustafa Bekrî kuddise sırruh –Allah onun sırrını mukaddes eylesin- hazretlerinin *Vird-i Seherî Şerhi*'nde[47] zikretmiştir, oraya müracaat ede.

(şecereti'l-asli) yüce mânâsı *"Ene minellâh ve'l-mü'minûne minnî"*[48] ulu nutkuyla söyleyen yüce ezel ilminin kütüphanesinin hâfızı salavâtullâhi'l-ekmel efendimiz hazretleri her bir şeyin aslı ve nebîlerin kâffesi, resuller, velîler ve âlimler tafsîlî şekilleri ve halîfeleri ve taayyunâtının mezâhiri ve her bir hayır ve bereket ol küllî zuhûrdan hâsıla ve kendi tal'atıyla zâhire ve mahlûkât topluluğuna vücûd ve varlık kendinden uzayarak zâhir olmuşdur. Nitekim bir ağaç tohumdan peydâ ve zâhir olduğu gibi. Risâlet göğünün ışık saçan mührü aleyhi efdalu't-tahiyyat –selâmların en üstünü onun üzerine olsun- hazretleri vücudun tohumu ve mevcudun akrebi, ruhların seyyidi, en büyük rûhu ve âdemidir. Rûhları ve bedenleri kendisinde toplayan ve aralarına telif ve muhabbet verici, tefriklerin cem edicidir. Hayır dâireleri, risâlet ve nübüvvetleri, apaçık hakîkatleri ve rabbânî tevhidin sırlarını ve birlik gayblerini içine alır.

(en-nûrâniyye) *"evvelü mâ halakallâhu nûrî"*nin[49]

47- Bekrî'nin *Vird-i Seher*'i hk. geniş bilgi için bkz. Muslu, *a.g.e.,* s. 215-216.

48- "Ben Allah'tanım ve mü'minler de bendendir." Bkz. Aclûnî İsmail b. Muhammed, *Keşfu'l-Hafâ ve Muzîlü'l-İlbâs Amma İştehere Mine'l-Ahâdîs Ala Elsinetin-Nâs,* Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut 1408 (1988), c. I, s. 205.

49- "Allah'ın ilk yarattığı şey, benim nurumdur.". Aclûnî, *a.g.e.,* c. I, 265.

yüce mazmûnunca ezelî, ebedî nûrlara mensuptur ve bu mübârek ağaçtan her bir eşyâda peydâ ve zâhir olmuştur.

Öyleyse şimdi Resûl aleyhi's-salâtu ve's-selâm –Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun- ilk babadır. Nebi ve resûllerin kâmillerinin hepsi ve isim ve sıfâtların mazharı olan Efendimiz hazretlerine iktidâ etmişlerdir. Sırrı, eşyânın tümüne sirâyet etmiştir, şu anda, eskiden olduğu gibi, her anda, hem yeryüzünde ve hem gökyüzünde gerçek mutasarrıf odur.

(ve lem'ati'l-kabzati'r-rahmâniyyeti) dahi ol taht süsleyen şâhı *"mâ erselnâke"*[50] öyle bir rütbenin büyüğü Hakk'ın dergâhının sevgilisidir ki ilâhî rahmetin yüce sıfatına mensuptur. İlâhî rahmetin sıfatından cihânın canı, kâinât, herşey ve toprak mülkü mukaddes harîmine fedâ olmuş olan efendiler efendisi ve mevcûdâtın övüncü aleyhi ekmelü't-tahiyyât –selâmların en güzeli onun üzerine olsun- Efendimiz hazretleri *"rahmeten li'l-âlemîn"* oldu.

O hâlde şimdi "asl" hasebiyle âşikâr sırların parıldaması cihetiyle her bir alçak sıfattan beri ve arî olan zât ve sıfatına ait hakîkatı insan soyunun fertleri ve varlıkların soyu ortaya çıktı. Sonsuz feyz ve hayat, ondan istifâde ve istifâza kılındı.

(ve efdali'l-halîkati'l-insâniyyeti) dahi ol şeref sahibi Nebî öyle bir büyük bir ahlâk ile muttasıfdır

---

50- "Vemâ ersalnâke illâ rahmeten li'l-âlemîn" (Habibim, biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik). Bkz. Enbiyâ, 21/107.

ki gönül âlemlerinin yular ve dizgininin mâliki olan kâmil insâna mensuptur. Zira ol Rahîm sıfatıyla mevsuf olan zât, sultâniyye memleketinin sâhibidir ve ihsâniyye hazretinde mutasarrıfdır. Çok yüksek zâtına nisbetle varlıkların tümü sürüdür. Çünkü o vücûd sadefinin incisi ve Vedûd ve Melik'in çiçeği aleyhi salavâtu Rabbu'l-ma'bûd aslu'l-vücûd ve enbiyâ-ı sâire zât-ı mer'iyye-i ilâhiyyesinden feyz istifâze ettikleri hâlde nâiblerdir. Belki o mukaddes süsleyen zât ve yüce sıfatıyla furkânın sırlarını kendisinde topladığı sırrı ve mukaddes zâtının tavırları ile Kur'ân'ın nûrlarının tümünü akıtıcı yani gökyüzünün yağmurları misali yağdırıcı ve âlemlerin hepsine ızhâr edicidir.

(ve eşrefi's-sûreti'l-cismâniyyeti) dahi tahkik-i şân ol büyük şân sahibi Resûl varlığa ait mertebelerden yüceliğe ilâhî sûrenin en bilineni olduğu sebepten cismânî sûret ile tabir olunmuştur.

(ve ma'deni'l-esrâri'r-rabbâniyyeti) dahi Resûl aleyhi's-selâm –Allah'ın selâmı onun üzerine olsun-öyle bir cevher sıfatlı zâtdır ki şerik ve nazîrden berî kemmiyet ve keyfiyetden arınmış, bir olan Cenâb-ı Rabb'e mensup olan sırlar ile muayyen ve mevsuftur. Gizli emir olan Rabbânî sırların aslının kaynağı ve menbaı, ilâhî sırlara ait ilimlerin hepsinin çıkış mahalli ve sudur yeridir. İstidat ve yetenekler hasebiyle mevcûdâtın kâffesine sırların cümlesi ol ilâhî bilgilerin kaynağı olan rahmet hazinesi, merhamet ve ihsânın şehrinden ayân ve beyân olmuştur.

O hâlde şimdi ol Rabbânî sırların madeni münezzeh ve mukaddes oldu. Çünkü o gizli sırların kâffesi Muhammedî zâtın madeninden taleb ve iltimâs ve yüce sırların nûrları Ahmedî nûrun mişkâtından istimdâd ve iktibâs olunur. Nitekim İmâm Bûsîrî hazretleri *Kasîde-i Bürde*'de buyurur:

Ve külluhum min resûlillâhi mültemisun
Ğarfen mine'l-bahri ev reşfen mine'd-diyemi[51]

(ve hazâin-i ulûmi'l-ıstifâiyyeti) yüce mânâsı kurbun gâyetinden ibâret olan seçilmişlik rütbesine mensuptur ve Resûl aleyhi's-selâmın mübarek sözleri bu seçilmişlik makâmındandır ki saâdetle buyururlar: *"İzâ ahebballâhu abden ibtalâhu fe-in sabere ictebâhu ve in-radıye ıstafâhu"* (Deylemî, el-Firdevsü'l-Ahbâr, c. I, 971/251) Ya'ni Cenâb-ı Rabb-i Rahîm kullarına muhabbet ettiği vakitte çeşitli belâlar ile ibtilâ eder. Şimdi eğer sabrederse seçer ve eğer râzı olursa seçilmişlik rütbesine nâil eder.

Şimdi halifelerden ve şerefli seyyidlerin büyüklerinden bu yüce rütbe ile tahsis olunan her bir

51- Bu beytin tercüme ve şerhini Erzurumlu Hasan Fehmi Efendi *Kasîde-i Bürde Şerhi*'nde şöyle vermektedir: "*Tahkîk cemî'-i enbiyâ yâhud enbiyâ-yı ızâmdan her biri ol kân-ı irfân ve habîb-i Yezdân olan Hazret-i Resûlullah'dan, vüs'atde bahr gibi olan ilminden bir garfe ve kesretde matar-ı dâim gibi bulunan feyz ü kereminden bir nebze taleb ve ahz eylediler. Zîrâ Cenâb-ı Allâh evvelen Fahru'l-mürselîn'in rûh-ı mukaddesini halk buyurup ulûm-ı enbiyâyı ona vedia kıldı. Ondan sonra sâir enbiyâ ervâhını halk eyledi. Onlar da alâ-merâtibihim ilimlerini ondan ahz eylediler. Anunçün bâis-i rahmet ve müfîz-i ni'met olup enbiyâ-yı ızâm ve sâir mü'minîn-i kâmilin andan müstefîz oldular.*" Bkz. Hasan Fehmi Erzurûmî, *Türkçe Kasîde-i Bürde Şerhi (Mecmau'l-Fezâil)*, Mekteb-i Sanâyi-i Osmânî, İstanbul 1330, s. 114.

zâta Yüce Mevlâ şu seçilmişlik ilimlerini âgâh edip, gizli olmaksızın gayr-ı mücmel olarak tafsîlen bildirir ve ekseri Cenâb-ı Hak kendi fazl ve keremi ve ihsânından, şu ilâhî ilimlerin batınlarına ziyâde ıttılâ ettirir.

O hâlde şimdi böyle olan zât *"nâle mâ kefâ ve tâle mâ vefâ"*[52] uyarınca dünyevî ve uhrevî ümit ettiği iki cihan mutluluğuna mazhar olup göz görmez kulak işitmez ve hâtır hayale gelmez yüce makâmlara nâil olmuş olur. Bu çok büyük inâyetin tümü ol ümmü'l-kitâb hazinesi ve faslu'l-hitâbın mecmûası olan *"Şeriflerin Efendisi"* aleyhi ezka't-tahâyâ –selâmların en temizi onun üzerine olsun- Efendimiz hazretlerinin meded ve inâyeti ile ve ol hazrete olan münâsebeti miktarınca hâsıldır.

O hâlde şimdi Hak Te'âlâ'nın seçip ihtiyâr kıldığı seçilmişlik makâmına mensup olan sonsuz ilâhî ilimler cevherler barındıran hazinesinde gizlenmiş ve kendi zâtından gayri kimse bilmez. *"İllâ meni'r-tezâ min resûlin"*[53]den başka hiçbir fert muttali olmamış. *"Ve min ulûmike ilmü'l-levhi ve'l-kalemi"*[54] yüce nazmından anlaşılan ilimden başka seçilmişliğin gaybî ilimlerinin hazinelerinin anahtarıdır. Ol ilâhî sırların hazinesi ağzına kadar nefis cevherlerle doludur. Bu yüce mukaddes ilimler enbiyâdan bir enbiyâya

---

52- "Kendisine yetene nail oldu. Sözüne sâdık kalana erişti."

53- "Seçtiği bir resûlden başka..." Cin, 72/27.

54- Erzurumlu Hasan Fehmi Efendi, *Türkçe Kasîde-i Bürde Şerhi*'nde bu ifadeyi şöyle açıklamıştır: "*... Levh ve kalemin ilmi dahi senin ulûmundandır. Senin cümle-i ulûmun veyâhud malûmun levh-i mahfûzda kalemin cereyânıyla tesbit olunan ulûmdur"*. Hasan Fehmi Erzurûmî, a.g.e., s. 412.

müyesser olmadı. Ancak birliğin halvet sarayına dâhil olan Cenâb-ı Muhammed'in en mukaddes zâtına mahsûsdur. Cenâb-ı Hak ve Feyyâz-ı mutlak ve *"indehû mefâtihu'l-gayb lâ ye'lemuhâ illâ hû"*[55] âyet-i kerîmesiyle telmih ve *"sümme denâ fe-tedellâ fe kâne kâbe kavseyni ev ednâ"*[56] yüce nazmı ile tasarruh buyurmuştur. Bu makâmda Hakk'ı bilen ârif ve O'na vâsıl olan mânevî feyz vârisi Mevlânâ Seyyid Ahmed Bedevî hazretleri, ezelî lisânın tercümânı ve ilim, hilim ve hikmet menbaı sallallâhu aleyhi ve sellem -Allah'ın salat ve selâmı onun üzerine olsun- efendimiz hazretleri sâir nebî ve resûllerin nâil ve hâiz oldukları mertebe ve makamlara yükselerek ilerlemiş olduğundan başka ancak kendi kutsî zâtına mahsûs olarak kurb ve rüyet ilmine âlim ve vâkıf olmuş olduğu îmâ ve işâret etmiştir.

(sâhibu'l-kabzati'l-asliyyeti) öyle bir çok şerefli seyyîd ve övülmüş, güzel vasıfları kendisinde toplayan sonsuzluk şerîfinin cevheri ve Muhammedî ezelî nûrdur ki *"kânellâhu ve lâ şey'ün ma'ahû"*[57] esnasında yüce meâlince Cenâb-ı Hak kendi ilâhî zâtının bilinmekliğini ezelî, bütün noksanlıklardan beri irâdesi müteallik buyuruldukda –ikinci nûr ıtlak olunur- bir mutlak nûr halk ve îcâd eyledi ve kendi ilâhî birli-

55- "Gaybın hazineleri (anahtarları) Allah katındadır ve onu Allah'tan başkası bilemez." Bkz. En'âm, 6/59.

56- "Sonra vahiy meleği Cebrail ona yaklaştı ve ardından sarktı. Öyle ki aralarındaki mesafe iki yay aralığı veya daha da yakın oldu.". Bkz. Necm, 53/8-9.

57- "Allah vardı ve onunla birlikte hiçbir şey mevcut değildi." hadîsine işaret edilmektedir. Bkz. Buhârî, Bed'u'l-Halk 1.

ğinin zâtıyla vâsıtasız o ikinci nûrdan bir avuç aldı. O bir avuç nûra hitâben *"kûnî Muhammeden"*[58] buyurduğu anda Muhammedî nûr var ve ızhâr olundu. O bir avuç nûr ile sâir mahlûkâta genişlik, yayılma ve feyz akışı sayısız ve sınırsız etti. O bir avuç nûrdan dahi âlemlerin hepsi ve mevcûdâtın tümü halk ve îcâd olundu. Bu mânâyı hakîkî kutup Seyyid Muhammed el-Bekrî es-Sıddîkî kuddise sırruh –Allah onun sırrını mukaddes eylesin- Hazretleri,

Kabzatu'n-nûri min kadîmi eratnâ
Fî cemî'i'ş-şuûni kabzen basten[59]

belâgat saçan fesâhat dolu nutku ile işâret etmişlerdir. Bu mübarek beytin yüce mânâsını anlamak muhal olduğundan evvel emirde hazarât-ı hamse'yi (beş hazret) bilmeye bağlı bulunmuş olmakla özetlendiği şekilde tahkik ve beyâna başlanır ki safâlı dostların ve vefâlı hakikat erbâbının mâlûmu olsun.

O hâlde şimdi mevcûdâtın hakîkatleri ilâhî zâtın hüviyyet gaybında münderic ve bâtın oldukları haysiyetden zâtî hâdiseler ve yüce harfler diye isimlendirilir. Bu mertebede mevcûdâtın hakîkatleri zât hazretinden ve birbirlerinden aynen ve ilmen mümtâz değildir. İşte bu mertebeye taayyün-ı evvel (ilk taayyün) ve gayb-ı evvel (ilk gayb) derler. İkinci hazrete ve ikinci mertebeye, gayb-ı sânî (ikinci gayb) ve

58- "Muhammed sûretinde olunuz".

59- "Ezelî olan Zât, kendi zâtından bir nûr kabzası aldı. Bu kabzayı bütün varlıklar üzerine yayıp genişletti."

taayyün-ı sânî (ikinci taayyün) derler. Bu mertebede mevcûdâtın hakîkatleri aynen birbirlerinden mümtâz olmayıp lâkin ilmen mümtâz ve tefrîk olmuşlardır. A'yân-ı sâbite nisbet kesreti ile mütekessir olup bilkuvve mevcut ve bilfiil yoklardır. *"El-a'yânu mâ şemmet râihate'l-vücûd"*[60] uyarınca bu mertebede aynen yok ve ilmen mevcut oldukları sebebiyle aynî vücûdu ve hâricileri yoktur. Üçüncü hazret ki ruhlar rütbesidir, bu mertebeye hakîkatların zuhûru tabir olunur. Eşyânın hakîkatleri bu mertebede ilmen ve taayyünen basit ve mücerred oldukları hâlde birbirlerinden mütemeyyiz ve her bir hakîkat kendi nefslerinden ve kendi emsâllerinden mümtâz ve ilmen ve aynen mücerred olarak mevcutlardır. Dördüncü mertebe ki misâl hazreti'dir. Bu âlem dahi rûhâniyeti ve letâfeti hasebiyle ruhlar âlemi ile münâsebeti olup mücerred ve basit olmak cihetiyle cisimler âlemiyle münâsebeti vardır. Uyku âlemi ve cin âlemi cin ve aynalarda zâhir olan akisler bu âlemdendir. Beşinci mertebe, beşinci hazret, cisim âlemidir. Bu âlem, tam mürekkep âlemdir. İnsanlık âlemi ve unsurlar âlemi ve şehâdet âlemi diye tabir olunur. Bu âlem mevâlid-i selâse ve kesif dört unsurdan ibâretdir, sınırlı âlem ve yönler âlemidir. Altıncı mertebe, mertebelerin tümünü içerisine alan mertebe anlamındaki mertebe-i câmi'a-i cemî'-i merâtibdir. Bu mertebe, kâmil insanın hakikatidir. Bu mertebe berzahların tümünü içerisine alır. Hattâ ehlullâh ve ârif-i billâh efendilerimiz haz-

60- *"A'yân (a'yân-ı sâbite), varlık kokusu almamış şeylerdir."*

retlerinin feyizler donatan mukaddes kelimelerinde olan remizler ve işâretler ekseri bu mertebeye işârettir. Onun için insana âlem-i kübrâ (en büyük âlem) ıtlâk olunur.

O hâlde bu mukaddime özet bir şekilde mâlûm oldu ise bu takdirce yukarıda gizli olan yüce beytin hakikatler içeren mânâsı şu vechile îzâh olmuş olur ki zâtî hâdiselerin tümü diye adlandırılan mevcûdâtın hakîkatleri ve işâretleri ve ibâreleri ve harfleri ve sesleri ‘amâ (bilinmezlik) mertebesi tabir olunan ilk taayyun rütbesinde aynen ve ilmen külliyen mahv ve yok olmuş idi. Yani ilâhî mâlûmât sûretleri ki eşyanın hakikatlerinin gözleri henüz a‘yân-ı sâbite mertebesine gelmemiş idi. Bütün mevcûdât, yaratıklar ve yokluk ve varlık mâ’dûm idiler. Bu hakikatler hazreti ne Hak’tan ve ne birbirlerinden imtiyâzları var idi. Mevcûdâtın hüviyetinin denizi büsbütün ilâhî birlik deryâsında gark ve müstağrak idiler. Yani ol mahalde her bir adem nûr-ı kıdem ile vahdet rengini giymiş gerek ilmen ve gerek aynen aslâ birbirlerinden ve asıllarından imtiyâzları olmayıp reng-i vahdet tuttuğundan ezelî nûr ile mevcûdâtın kâffesi tek renkte birleşmiş idi. Yani ol vakit ki ne gün ne gece ne sen ve ne ben ne mekân ne zamân ne bu biçimde ne hemen ne bu ne şu var idi. Cihân ve âlem ki Hak’ın dışındaki şeylerdir, kâffesi ulûhiyyetinin kudretinin kabzasında gizli, bâtın ve ilâhî isimlerin kâffesi müsemmâda gizlenmiş idi. Yani kendi ilâhî zâtının birliğinin ezelî nûrundan gayrı bir var yok idi.

Sonra ilâhî sevgi rüzgârının hoş esintisi ile hüviyyet denizi, ihsân ve inâyet deryâsı coşup, “*Küntü kenzen mahfiyyen fe ahbebtü en u‘refe fe-halaktü’l-halka li-u‘refe fî arefûnî ya‘ni fe-bi-Muhammedin*”[61] hadîs-i şerifi muktezâsınca yüce sırrı zuhûra gelmekliği zâtî ilâhîsinin murâdı müteallik buyurulmuş olmakla o nûr kabzası ezel aynası edip eşyanın hakîkatını kendide kendiden kendiye gösterdi. Bu makâmda eşyanın hakîkatı yani a‘yân-ı sâbite ilmen mevcûd olup rütbeye geldi. Bu rütbe ki ikinci hazretdir, ikinci taayyün ve ikinci gayb ve levh-i evvel ve ümmü’l-kitâb tabir olunur. Allah’ın dışındaki şeyler demek olan mâsivâ bu mertebeye dek yok idi. Mevcûdâtın hakîkatleri bu makâmda ilâhî ilmin sûretleri ile mevcut ve vacip mümkinden ayrı ve ikilik resm ve süsü âşikâr olup, eşyanın hakikati ilâhî mâlûmât olmakla ilmî vücut ile mevcut ve a‘yân-ı sâbite ve mâhiyetler ile isimlenmiş oldular. Velhâsıl bu ikinci taayyüne her topluluk bir isim ile isim verdiler. Yukarıda mezkûr olduğu gibi levh-i evvel ve kalem-i evvel ve akl-ı küll ve akl-ı evvel ve nûr-ı Muhammediyye ve hakîkat-i Muhammediyye ve insân-ı a‘zam dahi ıtlâk etmişlerdir. Cümlenin maksûdu bir, ancak rivâyet muhteliftir.

O hâlde şimdi bu vechile bu âcizâne tahkîkâtımız malûm oldu ise ol gaybi âlemin şaşaa atan nûru ve şüphe götürmeyen tecellîlerinin zuhûrunun kaynağı aleyhi’s-salâtü ve’s-selâm –Allah’ın salât ve selâmı

61- “Ben gizli bir hazine idim, bilinmeyi murad ettim. Muhabbetimden halkı yarattım. Böylece beni bildiler ki bu bilme Muhammed iledir.” Bkz. Aclûnî, *a.g.e.,* c. II, s. 132.

onun üzerine olsun- Efendimiz hazretleri ezel aynasıdır, yani o nûr-ı kadîm-i ilâhiyyesinde gizli olan zâtî ilâhiyyesinin mâlûmâtının kuvveden fiile izhârı için o nûr kabzasına ulûhiyyeti zâtının tecellîsi dâimâ ve ebedî taalluk buyurulmuş olduğundan zâtî hâdiselerinin kâffesi ve yüce harfler kabz ve bast yönüyle bütün aynalarda ve zuhur yerlerinde apaçık ve âşikâr oldu. Gayb âleminden a‘yân-ı sâbite basit ve mücerred oldukları hâlde vücut sahrasına geldi. Yani mevcûdâtın hakîkatleri hazarâti'l-hamse mertebeleri üzere- önce ilmen ve ikinci olarak aynen birbirlerinden mümtâz oldukları cihetle nişânsız iken nişânlar peydâ ve renksiz iken binlerce renkler sûret gösterip cilve verdi. O küllî zuhûrdan ilâhî isimlerin suretlerinin hepsi ve yaratılışa ait mezâhirlerin sûretlerinin kâffesi var ve izhâr kılınıp o zuhûrun nûru her mazharda mütecellî oldu. Bu sûretde nûrun kabzası isimledirilen vâhidiyyet zuhûru dahi yukarıda özetlendiği şekilde bildirildiği üzere şu cemiyyetin en mükemmel mazharına zuhûr yeri oldu. Yani zâtî hâdiselerin hepsi a‘yân-ı sâbite ve misâl âlemi ve rûhlar âlemi ve cisimler âlemi ve insâniyye-i câmi‘a âlemine varınca o küllî zuhûr eden nûrdan âlemlerin istidadı muktezâsınca vücûdun feyzinden istifâza ve vücûdundan iktibâs etmişlerdir.

O hâlde şimdi onun için şu gözlerin mezâhirine o zuhûr eden nûr ezel aynası oldu. Velhâsıl birlik nûrundan teklik nûru keyfiyetsiz kemmiyetsiz zuhûra geldikte her bir ilâhî hazretlerde ve

her bir âlemde istidat ve kabiliyetler hasebiyle ilâhî hakîkatların sırlarının eserleri zâhir ve sonsuz kemâllerin nûrlarına doğup ve yayıldı. Zira o zuhûr eden nûr küllî nurdur ve o küllî nûrun sırrı insânî hakîkatler ve kevnî gözlere sirayet edicidir. Yani mevcûdâtın hepsine sırrı sirayet edici ve eşyanın kâffesine sırrıyla kâim olmuştur.[62] Hattâ Muhammedî velâyetin mührü olan Muhyiddin İbnü'l-Arabi kuddise sırruhu'l-azîz –Allah onun aziz sırrını mukaddes eylesin- Hazretleri şu mübârek salâtında ayân beyân buyurmuştur: *"Allâhümme salli alâ seyyidinâ Muhammedi'n-nûri'z-zâtî ve's-sırri's-sâriyyi fî cemî'i âsâri'l-esmâi ve's-sıfâti ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim"*[63]

(ve'l-behceti's-seniyyeti) dahi ol sultanın üzerine oturduğu dört katlı şiltenin zarifi yaratılışın yüce maksudu *"levlâk"*[64] tahtgâhının şâhlarının şâhı aleyhi efdalu salavâtillâh mâ dâreti'l-eflâk –Allah'ın

62- Bu bilgilerin olduğu sayfanın kenarında şunlar yazılıdır: "Hakîkat sahiplerinin ve basiret erbâbının mâlûmu ola ki işbu âcizin tercümesinde gizli Muhammed Bekrî kuddise sırruh –Allah onun sırrını mukaddes eylesin- Hazretlerinin hakîkat donatan beytinde mezkûr olan kadîm'den murat, kadîm-i bi'z-zât olmayıp kadîm-i bi'z-zamândır. Muhakkik sûfiler katında hak olan budur. Bazı zâtlar şerefli büyüklerin gizli kelâmını anlamayarak nurun kabzasını kadîm-i bi'z-zât zannettiklerinden kendilerini tehlikeli vâdiye ve korkunç sahrâya düşürmüşlerdir. Zira bu makâm ayağın kayabileceği yerlerdir. Anla"

63- "Ey Allâhım, zâtının nûru olan, sırrı tüm sıfat, isim ve eserlere sirâyet eden Efendimiz Muhammed'e, âline ve ashâbına salât ve selâm eyle."

64- *"Levlâke levlâke mâ halaktü'l-eflâk"* (Sen olmasaydın sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım) hadîsine işâret edilmektedir. Bkz. Aclûnî, *a.g.e.,* c. II, s. 164.

en üstün salât ve selâmı felekler döndükçe onun üzerine olsun- Efendimiz hazretleri bir güzel yüzlü nebi ve fesâhât süsleyendir ki cemâl ve celâl ve kemâl ve yüce ahlâka ve beğenilmiş nâzik cisimleri yüce sıfatlarla muttasıf ve yükselmiş olduğu hâlde övülmüş zâtının dâireleri ulu sıfâtları üzerine hâvi oldu. Çünkü o en büyük ihata dâiresi ve isimlerin feleklerinin ihata eden merkezi olan hazretin zât ve nesebi ahlâkın tümü ve şemâili güzelliğin kemâli ile muttasıf olup kendi güzellikler donatan zâtında olan güzelliğinin cevheri bölünme dışında olduğu için akdes olan zâtı kendi övülmüş sıfâtını "*Ene emlehû ve ene efsahû*"[65] mucize gösteren kelâmıyla medhetmiştir. Bu cihetle o güzelliklerin kendisinde özetlendiği yâkût olan hazretin zerre miktarı güzelliğinin vasfında cihânın fasih kimseleri ve zamanın belagat sahipleri âciz ve kusurludurlar. Nitekim Ömer İbnu'1-Fârız kuddise sırrıhu'l-gâmız –Allah onun gizli sırrını mukaddes eylesin- hazretleri,

Ve alâ tefennuni vâsıfihî bi-hüsnihî
Yefne'z-zamânu ve fîhi mâ-lem yûsafi[66]

belagat süsleyen nutkuyla beyân buyurmuşdur. Bazı şerefli efendi hazretleri dahi şu vechile beyân buyururlar:

65- "*Ben en güzel ve en fasih olanınızım*". Bkz. Aclûnî, *a.g.e.,* c. I, s. 200, 201.

66- "Onun –Hz. Peygamber'in- güzelliğini vasfedenler ne derece fenlerini, hünerlerini ortaya koyarlarsa koysunlar, zaman yetmez, yine onun cemâlinin güzelliğini hakkıyla anlatmış olamazlar."

Subhâne men enşe'e min subhâtihî
Beşeren bi-esrâri'l-guyûbi yübeşşiru
Fahira'l-milâhu bi-hüsnihim ve cemâlihim
Ve bi-hüsnihi küllü'l-mehâsini tefharu
Fe-himâluhu meclâ li-külli cemîleti
Ve lehû menâru külli vechin neyyiru[67]

(ve'r-rütbeti'l-aliyyeti) dahi o peygamberlik feleğinin mihveri ve yücelik ve nübüvvet hattının mıstarı olan Cenâb-ı Resûl aleyhi's-selâm –Allah'ın selâmı onun üzerine olsun- öyle mevcûdâtın hepsinin en üstünü ve en şereflisi ki yüce, yüksek rütbeye ve bütün yüksek dağların menziline yani yüce mertebe ve makâmlar sâhibidir. Hak Teâlâ *"Asâ en-yeb'aseke rabbuke makâmen mahmûden"*[68] buyurmuştur. Çünkü yüksek makâm, bir değerli, kutsal makâmdır ki o en yüce makâma ne Allah'a en yakın melekler ve ne de nebi, resûl vâsıl olmaz. Hayy ve Kayyûm olan Allah, *"vemâ minnâ illa lehû makâmun ma'lûmun"*[69] buyurur. En yüce mekân ve en yakınlık menzili ancak *"lî-ma'allâh"*ın[70] tah-

67- "Her türlü ayıp ve kusurlardan münezzeh olan o Allah ki kendi zâtının sübuhâtından gaybların sırlarını müjdeleyen bir beşer olarak onu –Hz. Peygamber'i- yarattı. Onun güzelliğiyle her türlü güzellik ve iyilikler övünür. Bundan dolayıdır ki güzeller, hüsn ve cemâlleriyle övündüler. Onun cemâli her güzelliğin aynasıdır. O her parlak yüze ışık saçan bir nûr kaynağıdır."

68- "Umulur ki Allah seni makâm-ı mahmûda (övülen makâma) ulaştıra". Bkz. İsrâ 17/79.

69- "Bizim her birimizin belli birer makâmı vardır." Bkz. Sâffât, 37/164.

70- *"Benim Allah ile beraber olduğum öyle bir vakit vardır ki,*

tının sultânı olan Cenâb-ı Muhammed'in mukaddes zâtına mahsustur.

(men) o bir rütbelerin yücesine sahip şerefli nebîdir ki her bir şanlı resûlun nûru ve en yüksek derecesi ve her bir yüce mekâna sahip nebinin sırrı ve hidâyeti ve her bir velînin cevheri yani hakîkati ve şânı ve ziyâsıdır.

(indereceti'n-nebiyyûne tahte livâihî) yani nebevî hadîsin beyânı üzere yüz yirmi dört bin peygamber ve üç yüz on üç resûl *"Livâ-yı Hamd"* (Hamd Sancağı) ismiyle isimlendirilen büyük sancağın altına dâhil oldukları hâlde cümlesi onda yer almış ve toplanmış olup kâffesi en yüce şefâatine yalvaran ve ilerleyenlerdir. Nitekim ol yüce şefâatin kürsüsünün sâhibi aleyhi efdalu's-salavât –Salâtların en güzeli onun üzerine olsun- Efendimiz hazretleri buyurmuştur: *"Ene evvelu men yedhulu'l-cennete yevme'l-kıyâmeti ve bi-yedî livâu'l-hamdi min nebiyyi âdemu fe-men sivâhu illâ tahte livâî"*[71]

(fehüm) O hâlde şimdi nebilerin tümü ve resûllerin tamamı salavâtullâhi aleyhim ecmâîn –Allah'ın salat ve selâmı hepsinin üzerine olsun-,

---

benimle birlikte o vakit içine ne bir mukarreb melek, ne de bir mürsel nebî sığar" hadîsine telmih vardır. Bkz. Aclûnî, *a.g.e.,* c. I, s. 173.

71- *"Kıyâmet gününde elimde Hamd Sancağı olduğu hâlde ilk olarak Cennet'e giren ben olacağım. Âdem ve diğer bütün peygamberler de benim bu sancağım altında bulunacaklardır."* Bkz. Aclûnî, a.g.e., c. I, s. 16, 17.

(minhu) yukarıda zikri geçen *"ene minellâhi ve'l-mü'minûne minnî"*[72] hadîs-i şerîfi vechile cümlesi Muhammedî nûrun mişkâtından yardım dileyen ve feyz alan olmuşlardır. Zira o küllün cüz'ü sallallâhu aleyhi ve sellem -Allah'ın salât ve selâmı onun üzerine olsun- başlangıcın sırrı, nihayetin miracı, yaratılanların sığınağı ve en büyük Allah kapısıdır. Mustafa el-Bekrî kuddise sırruh –Allah onun sırrını mukaddes eylesin- hazretlerinin *"Ve ente bâbullâhi eyyü imriin/ etâhu min gayrike lâ yedhulu"*[73] yüce nutku nâtık olduğu vechile cümlesi o mukaddes feyizlerin sığındığı yer kapısına başvurarak Hakk'a vâsıl olacakları güneşten daha açık ve akşamdan gözleri daha kamaşıktır.

(ve ileyhi) dahi cümlesi ol göğün en yüksek tabakasının imrendirici ve gökyüzünün ve cennetin en yüksek ve kutsal tabakasının meleklerinin secde yeri olan Hz. Peygamber'in sidre süren ayağının toprağına rücû edeceklerdir. Zira Resûl aleyhi's-selâm –Allah'ın selâmı onun üzerine olsun- kâinâtın yaratılışının illeti ve *"kün fe-yekûn"*[74] yüce kelimesi verilmiş olan en mükemmel mazhar ve mahlûkların kâffesi üzerine en büyük halîfedir.

(salli ve sellim ve bârik) dahi ey âlemlerin Rabbi, bütün mertebeler ve hazretlerde sen bizzat ezelî,

---

72- "*Ben Allah'tanım ve mü'minler de bendendir.*" *Bkz.* Aclûnî, *a.g.e.,* c. I, s. 205.

73- "Sen Allah'ın kapısısın. Bu sebeple her kim bir başka kapıdan girmek isterse asla giremez."

74- "O, ol deyince hemen oluverir" Bkz. Yâsîn, 36/82.

sonsuz dâimî salât ile tecellîlerin envâını ve bereketlerin ikizlerini,

(aleyhi) bütün vakit ve zamanda o gönülleri açan tâcının incisi ve miraç burçlarının güneşi olan Ahmed, Mahmûd, Muhammed, Mustafâ isimleriyle mevsuf olan Peygamber Efendimiz Hazretlerinin üzerine gökyüzünden akan yağmur damlaları misâli eyle.

(ve alâ âlihî ve sahbihî) dahi ona uyan bütün âilesi ve ashâbı üzerlerine bezl ve ihsân eyle. Çünkü o keremleri kendisinde toplayan âileye ve faziletlere sahip ashâba muhabbet etmek iştiyak sahiplerinin ve sevenlerin kalplerine temkin bırakır. Onların zikriyle müşerref olmak ve üzerine düşerek çalışmak yakîn iliminin meyvesini ve ayne'l-yakîn, hakka'l-yakîn ve hakîkate'l-yakîni doğurur. Onlar vücûdun kandilleridir yani Muhammedî hakikatin tecellilerinin zuhûr yerleri ve Ahmed hazretinin ışıklarının mevkisidir. Bütün ayıplardan temizlemiş oldukları hâlde şühûd ehlidir. Yani yakîn üzere gözlerinin içtenliği ve kalplerinin safâları ile sürekli murâkabe ve tam bir müşâhede ve muâyene ile doğruluğu anlaşılanlardır.

(adede mâ-halakte) hoş, ince mânâsı gaybî âlemlerde yarattığın mahlûkâtından sayısı miktarınca,

(ve razekte) dahi yüce hazretlerine yükselen ayniyye âlemleri ehlinin rızıklarının sayısı miktarınca,

(ve emette) dahi cisimlerin ölüleri ve kalplerin sayısı miktarınca,

(ve ahyeyte) dahi *"men kâne meyten fe-ahyeynâhû"*[75] âyet-i kerîmesi mûcibince cihânı yaratan Cenâb-ı Hallâk'ın ilâhî feyizlerinin suyu ile cismen ve rûhen ihyâ buyurduğu nefesleri sayısı miktarınca,

(ilâ yevmi teb'asu men effeyte) Senin ey Rabbim bütün peygamberlerin ümmetlerinden geniş ilâhî ilminde saydığın imân ehli, inkâr ehli ve sevgi ashâbı ve şühûd erbâbı ve ayândan ibâret mahlûkâtın ve mevcûdâtın kâffesi sûr nefhası ile dirilinceye değin zikrolunan tecelli envâını, bereketlerin fazlalığı, tazim ve tekrimlerin sınıflarını o mânevî istivânın tahtı ve Samed ve Ehad olan Allah'ın hazinesinin tahtının sırrı olan aleyhi salâtullâhi'l-ezeliyyi'l-ebedî –Allah'ın ezelî ve ebedî salâtı onun üzerine olsun- Hazretlerine ve ona tâbi olan ol ashâbı üzerlerine bağış, ihsânını çok ve sayısız eyle.

(ve sellim teslîmen kesîrâ) dahi ey Rabbim, bizzat sen ilâhî cömertliğinin güzel kokuları ile vücudu kokulanmış ve nurlarla yükselmiş olan Cenâb-ı Ahmed'e ve Muhammed'in mukaddes zâtının üzerine tazimin çeşidi ve ihsânın sınıfları ile tazim, tebcil, tekrîm ve ikrâm eyle.

(ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn) yüz binlerce hamd ve övgü ulûhiyetinin sığınağı olan dergâhına

75- "…bir ölü iken kendisini dirilttiğimiz…" Bkz. En'am, 6/122.

uygun ve şâyândır ki Cenâb-ı Hakk'ın fazl ve ezelî inâyeti yardımcımız ve koruyucumuz ve nebevî salâtın yazarı Seyyid Ahmed Bedevî Hazretlerinin kutsî imdâdı, feyzinin rûhâniyyeti ve bereketi yâr ve yâver olarak müelliflerin zorlama yoluya gösteriş için yaptığı süslemelerden uzak durup lafız lafız, kelime kelime tercüme olunup şol yerde ki mânânın anlaşılmasında zorluk ola, lafzî tercüme yerine kelâmın anlamını tercümeye gidilmiştir. Bazı keşfe ve eklemeye muhtaç olan müşkül konular güç yettikçe izah ve tafsil kılınarak işbu hoş, ince tercüme iyi sona erdi. Allah'ın verdiği bahşiş ve ihsânlara hamd olsun.

Son

Beyânın sayfalarını süslediği üzere işbu *Salât-ı Hazret-i Bedeviyye*'nin çok özellikleri vardır. Kısaca bir mühim emir için düşüncelerin bir araya gelmesi ile sabah namazını edâdan sonra insanların sözünü işitmekten uzak tutacak bir halvethânede yüz on kere fâsılasız okunsa her hâlükârda hâsılı mümkün olur. Eğer ki yazılmış salât akabinde on kere okumaya huzurla birlikte devamlı sûrette meşgûl oluna dünyevî ve uhrevî her bir hayır ve berekete nâil, zâhir ve bâtın hâller yayılara refâhın olgunluğu üzere gönül safâsı kesbederek ilâhî nimetlere müstağrak olmuş olur. Özellikle devam eden kimse rûhânî ve kalbî hastalıktan uzak ve korunmuş olur. Dahi basîret erbâbı ve hakîkat ashâbı katında

çok faydaları görülmüştür. Hâllerin hakikatını her noksanlıktan beri ve yüce olan Allah bilir. Bu risâle, yüce ve melik olan Allah'ın yardımı ile tamamlandı.

***

Bütün eksikliklerden berî olan Hakk'ın keremi ile kutupların kutbu, gönül sahiplerinin özü, Subhânî sırların keşfedeni, gizli ilmin vâkıfı, Hz. Peygamber'in sırrının vârisi Seyyid Ahmed Bedevî –Allah onun yüce sırlarını mukaddes eylesin- Hazretlerinin Muhammedî kemâllerin vasıflarını içeren ve Ahmedî sıfatların sınıflarını ihtiva eden, cem'u'l-cem' makâmından ızhar ettikleri feyizli, mübarek salât'ının şerhi izah olunup ve sırrı ortaya çıkarılarak Türkçe'nin tatlı üslûbu üzere Nakşbendiyye'nin yüce, ince yolu mensuplarından yüksek ilimlerin ârifi, Hüseynî ahlâk ile ahlâklanmış Hacı Hasan Hüseynî –Allah ona rûhânî vuslat ikram eylesin- Hazretlerinin muvaffak olmuş oldukları hoş tercümeleri, en büyük sultân ve hakan, sultân oğlu sultan Sultân Gazi Abdülmecîd Hân –Allah onu Fetih ve Nasr sûreleriyle destekleyerek ululuğunun bahçesini daima zafer esintileriyle, yiğitlik ağaçlarıyla donatsın- Hazretlerinin feyz saçan mârifetler ölçen emniyet bahşeden zamanlarında büyük müderrislerden Midillili Seyyid Osmân Nûri Efendi marifetiyle Sahhâf Halil Efendi'nin Litoğrafya Destgâhı'nda Zilkâde 1272 ortasında (18 Temmuz 1856) güzel bir şekilde sona ermiştir.

TERCÜME-İ ŞERH-İ SALÂT-I AHMED BEDEVÎ Lİ-MEVLÂNÂ KUTB-I HAKÎKÎ MUSTAFA EL-BEKRÎ ES-SIDDÎKÎ KADDESALLÂHU SIRRUHU'L-AZÎZ

(Çeviri Yazı)

Bismillahi'r-Rahmâni'r-Rahîm

Elhamdülillâhi'l-aliyyi'l-ezeliyyi'l-ebedi, ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidinâ Muhammedi'l-ekmeliyyi'l-evhadi'l-emcedi ve alâ âlihî ve ashâbihî ve etbâihî ve ahbâbihi min külli levze'iyyi'l-ma'iyyi erşediyyi es'adi.

Ammâ ba'd, âşinâ-yı lisân-ı hakîkat ve meâlşinâsi-yi mes'ele-i vahdet olan yârân-ı ma'ârif-intimâ ve ihvân-ı bâ-safâya hafî ve nihân buyrulmaya ki işbu salât-ı celîle-i mua'azzama ve ta'zîmât-ı takdisiyye-i mufahhamenin menşei olan zât-ı cemîlü's-sıfât sâdât-

ı kirâm-ı me'âlî-fihâmdan ve ehad-i aktâb-ı erbaadan Ahmedü'l-ism ve'l-vasf ve'z-zât makâmât-ı ihsâniyye-i ilâhiyyede müteâlî ve münferid sâhibu't-tasrîfi'l-âm ve't-ta'rîfi't-tâm eba'l-lisâmeyn kutbu'l-aktâb zübde-i ülu'l-elbâb mevla'l-mevâlî ve seyyidü'l-e'âlî sultân-ı hakîkî vâris-i sırr-ı hazret-i nebevî ârif-i esrâr-ı hafî ve celî Seyyid Ahmed Bedevî ekremehullâhu te'âlâ bi'l-visâli'l-ma'nevî ve e'âdehû aleynâ berekâtihi ve cemmi'nâ ma'ahû fî makâ'idi sıdkin inde'llâhi'l-meliki'l-kavî hazretleri imâm-ı câmi'u'l-üns ve hatîb-i minberi'l-kuds, azîzü'l-hazreti's-samediyye ve sultânu'l-memleketi'l-ehadiyye, ahmedü'l-enbiyâ ve evhadü'l-asfiyâ ellezî hüve vâsıtatü ehli'l-hubbi ve kıbleti hazreti'l-kurbi, kur'ânu hakâyıkı'z-zât ve furkânu tecelliyâti's-sıfât, meclâ sultânı sırrı ism-i a'zam ve kıbletü vücûhı tecelliyâti'l-muazzam, seyyidinâ mevlânâ Muhammedin sallallâhu aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin mübârek, mes'ûd lisân-ı mu'ciz-beyânlarından şeref-pezîrâ-yı sünûh buyurulan *"salli aleyye terânî"*[76] kelime-i dürer bâri-i mübeşşirâtlarının sırrına mazhar olmak ve şân-ı celâlet-nişân-ı azîmü'l-burhânlarına mekâdir-i âliyye-i cesîme ve menâzil-i bâzihe-i sâmiyye ve uluvv-ı sümuvv-ı merâtib-i âyât-ı beyyinâtların mehmâ em-ken beyân eylemek zımnında makâm-ı cem'u'l-cem' ve rütbe-i kemâlden ızhâr ve ibrâz buyurdukları salât-ı nefîse-i mukaddese-i feyz eserlerinin icmâlen bazı rumûzâtı kutb-ı hakîkî Mustafa el-Bekrî es-Sıddîkî

76- "Bana salât ettiğinde beni görmüş olursun"

kuddise sırruh hazretleri şerh ve izah eyleyip *Feyzu'l-Ahmedi'r-Revî Alâ Salâti Seyyidî Ahmed Bedevî* ismiyle tesmiye eylemiş. Lakin ma'nâ-yı gâmızasının derki ve fehmi müteassır olduğundan âşıkân-ı dergâh-ı ilâhî ve müştakân-ı envâr-ı cemâl-i bâ-kemâl-i hazret-i nübüvvet-penâhî olan yârân-ı hakîkî ve birâderân-ı cânî ve dostân-ı rûhânî hazerâtına bir tuhfe-i azîze ve yâdigâr ve her mübtedi ve müntehi bu mâide-i âsumânî ve nüzul-ı firdevs-i rûhânîden rîze-çîn-i feyz ve irfân olarak mugtenim ve mütelezziz ve ni'em-sâr olmak için lisân-ı azbü'l-beyân-ı Türkî üzre tercüme olunmasına ve bu zindân-ı mahbes-i nefs-i denî ve dünyâ-yı dunda mahbûs esîr-i kayd u bend-i belâ ve alâyık-ı beşeriyye ile kaddi dûtâ olan abd-ı hakir-i fakîr inâu'd-denes ve't-taksîr el-muhtâc ilâ rahmet-i rabbihi'l-kadîr, hâk-i kadem-i külli velî sâbık Dâru's-Sa'âde Ağası Kâtibi Seyyid Hasan Fehmî b. Ahmed b. Mustafa el-Hüseynî el-Mağnisavî en-Nakşbendî el-Kâdirî afâ anhume'l-bârî, ibtiğâen li-merdâti rabbi'r-rahîm ve takarruben ilâ cenâb-ı resûlihi'l-kerîm, işbu salât-ı celîle-i nefîse-i belâgat-ârâ ve fesâhat-ı pîrânın ber-vech-i ihtisâr alâ kadri't-tâka noksân-ı bizâ'a ve kusûr-ı fehm ve kemâl-i i'tizâr ile yâri-i tevfîk ni'me'r-refîk Cenâb-ı müsehhilü's-sa'âba müsteniden ve rûhaniyyet-i Hazret-i Risâlet-penâhi'ye mütevessilen tahrik-i inân-i kemmiyet-i hâme-i beyâna mücâseret birle tercümesine niyet ve hasebi'l-makdûr sarf-ı nakdine himmet kılındı. Ve'l-özrü inde kirâmi'n-nâsi makbûlün. Vallâhu muvaffıku'l-hâdî ilâ tarîki'l-vusûl.

Hemân ashâb-ı dâniş ve irfân, erbâb-ı dîde-i îkândan niyâzım oldur ki işbu tercüme-i âcizînin her fıkrasında derkâr ve her ta'bîrâtında bedîdâr ve her satrında vâzıh ve âşikâr olan kusûr ve küsûr manzûr-ı hazret-i yârân olmayarak kezâlik afv ve safh-ı cemîl ile mahv ve tirâşîde ve ol vechile bu bende-i şermende-i rû-yı siyâhı hayr ile yâd ve rûh-ı hazîni fâtiha hân ile şâd buyurulması niyâz olunmuşdur.

Kim ede bu bendeyi hayr ile yâd
Her dü-cihân kâmı ile ola şâd

Kâle eş-Şeyh Kuddise Sırruhu'l-Azîz

Bismillahi'r-Rahmâni'r-Rahîm

(Allâhümme) ey ulûhiyyetde mütevahhid ve rubûbiyyetde müteferrid ehadiyü'z-zât ve vâhidiyyü's-sıfât olan Allâh azîmü'ş-şân,

(salli) Sen cenâb-ı mukaddes-meâb-ı Muhammediyye'ye rahmet-i hâssa ile salât ve rahmet eyle. İşbu vechile Peygamber Efendimiz hazretlerine salât etmek ism-i Ahmediyye ile Hakk'ın zuhûru olan mazhar-ı ekmel-i athar üzerine tecelliyât-ı esmâ ve sıfât ve zât-ı sermedî ile ikbâl-i ilâhî demektir.

(ve sellim) yani emînü'l-emân ile muttasıf ve mutemed olan zât-ı yegâne-gencine-i rahmet-i

Rahmân'a letâif-i avâtıf-ı minen-i teslîmât-ı subhâniyyeyi mütevâliyen ile yevmi'l-kıyâm ihsân ve in'âm eyle.

(ve azzim) dahi nev'-i benî-âdemin kalbine ihata etmez ve fikriyle tasavvur olunmaz derecelerde olan envâ'-ı tecelliyât ve nevâmi-i berekâtı ve tazimât-ı fâika ve şân-ı ulyâsına ahrâ ve lâyıka olan tekrîmât-ı âliyye ile minnet-i ilâhiyye-i nâmütenâhîyeyi,

(alâ seyyidinâ) yani Cenâb-ı Rabb-i İzzet ins ve cin ve melek ve benî mürselden ibaret meâşir-i mahlûkâta seyyidimiz ve senedimiz efendimiz kılmış,

(ve mevlânâ Muhammedin) dahi eşref-i esmâ ile müsemmâ olmuş olan seyyid-i veled-i âdem sallallâhu aleyhi ve sellem efendimiz hazretlerinin üzerine yâ veliyye'l-ihsân mütemâdiyen alâ merri'l-leyâlî ve'l-eyyâm her sâat ve her dakika ve her anda nücûm-ı âsumândan efzûn firâvân ile ve bu ism-i şerîf ol nebiyy-i kerîmin esmâsının eşrefi ve eşheri ve semâen elezzi ve her bir mübtedi ve müntehi indinde ebheridir. Bu ism-i şerifin havâss-ı acîbesi kâffe-i avâlimde mânend-i şems ve kamer azhardır. Bu ism-i âlînin havâssının tafsilâtını murâd eden şârih-i Salât-ı Bedevî Mustafa Bekrî kuddise sırruh hazretlerinin *Vird-i Seherî Şerhi*'nde[77] zikretmiştir, oraya müracaat ede.

(şecereti'l-asli) ma'nâ-yı münîfi *"Ene minellâh*

77- Bekrî'nin *Vird-i Seher*'i hk. geniş bilgi için bkz. Muslu, *a.g.e.,* s. 215-216.

ve'l-mü'minûne minnî"[78] nutk-ı seniyyesiyle gûyâ olan hâfız-ı kütüphâne-i ilm-i ezel-i aliyye salavâtullâhi'l-ekmel efendimiz hazretleri her bir şeyin aslı ve kâffe-i enbiyâ, rüsul, evliyâ ve ulemâ suver-i tafsîlî ve halîfeleri ve mezâhir-i taayyunâtı ve her bir hayır ve bereket ol zuhûr-ı küllîden hâsıla ve kendi tal'atıyla zâhire ve meşâir-i mahlûkâta vücûd ve varlık kendinden mümted olarak zâhir olmuşdur. Nitekim şecere tohumdan peydâ ve zâhir olduğu gibi. Mühr-i münîr-i sipihr-i risâlet aleyhi efdalu't-tahiyyat hazretleri tohmu'l-vücûd ve akreb-i mevcûd seyyidü'l-ervâh ve rûh-ı a'zam ve âdemü'l-ekberdir. Cemî-i ervâhı ve efrâd-ı insânı câmi ve beynlerine telif ve muhabbet verici ve tefriklerin cem edicidir. Devâir-i hayrât ve risâlet ve nübüvvâtı ve hakâyık-ı ıyâniyye ve esrâr-ı tevhîd-i rabbâniyye ve guyûb-ı ferdâniyyeyi câmi'adır.

(en-nûrâniyye) *"evvelü mâ halakallâhu nûrî"*nin[79] mazmûn-ı münîfince nûr-ı ezeliyye-i ebediyyeyi mensûbedir. Bu şecere-i mübârekeden her bir eşyâda peydâ ve zâhir olmuştur.

Pes imdi Resûl aleyhi's-salâtu ve's-selâm ebu'l-evveldir. Cemî'-i kümmel-i enbiyâ ve rüsul mazharu'l-esmâ ve's-sıfât olan efendimiz hazretlerine iktidâ

78- "Ben Allah'tanım ve mü'minler de bendendir." Bkz. Aclûnî İsmail b. Muhammed, *Keşfu'l-Hafâ ve Muzîlü'l-İlbâs Amma İştehere Mine'l-Ahâdîs Ala Elsinetin-Nâs*, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut 1408 (1988), c. I, s. 205.

79- "Allah'ın ilk yarattığı şey, benim nûrumdur.". Aclûnî, *a.g.e.,* c. I, 265.

etmişlerdir. Sırrı cemî'-i eşyâya sâridir, el-ân ve kemâ-kân ân-ı dâimde hem serâ ve hem süreyyâda mutasarrıf-ı
hakîkî odur.

(ve lem'ati'l-kabzati'r-rahmâniyyeti) dahi ol şâh-ı serîr-ârâ-yı *"mâ erselnâke"*[80] öyle bir azîmü'l-câh mahbûb-ı dergâh-ı ulûhiyyet-penâhdır ki sıfat-ı celîle-i rahmet-i ilâhiyyeye mensûbedir. Sıfat-ı rahmet-i ilâhiyyeden cân-ı cihân ve kevn ü mekân ve cümle-i mâ mülk-i hâk harîm-i mukaddesine fedâ olmuş olan seyyidü's-sâdât ve mefhar-i mevcûdât aleyhi ekmelü't-tahiyyât efendimiz hazretleri *"rahmeten li'l-âlemîn"* oldu.

Pes imdi bi-hasebi'l-asl esrâr-ı ıyâniyyenin lema'-ânı cihetle her bir sıfât-ı rediyyeden müberrâ ve münezzeh olan hakîkat-ı zâtiyye ve sıfâtiyyesi efrâd-ı zürriyet-i insâniyye ve zürriyet-i ekvâniyyeyi mümidde oldu. Feyz-i ebedî ve hayât-ı sermedî ondan istifâde ve istifâza kılındı.

(ve efdali'l-halîkati'l-insâniyyeti) dahi ol Nebiyy-i kerîm öyle bir hulk-ı azîm ile muttasıfdır ki avâlim-i cenâniyye ezimme ve dizgininin mâliki olan insân-ı kâmile mensûbedir. Zîrâ ol zât-ı rahîmu's-sıfât memleket-i sultâniyye sâhibidir. Hazret-i ihsâniyye-de mutasarrıfdır. Zât-ı ulyâsına nisbetle cemî'-i halâik ra'iyyedir. Çünki o dürr-i sadeffetü'l-vü-

80- "Vemâ ersalnâke illâ rahmeten li'l-âlemin" (Habibim, biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik). Bkz. Enbiyâ, 21/107

cûd ve zehîratü'l-meliki'l-vedûd aleyhi salavâtu Rabbu'l-ma'bûd aslu'l-vücûd ve enbiyâ-ı sâire zât-ı mer'iyye-i ilâhiyyesinden istifâze-i feyz etdikleri hâlde nâiblerdir. Belki o zât-ı mukaddes-ârâ sıfâtı aliyyesiyle esrâr-ı furkâniyyeyi sırr-ı câmi' ve atvâr-ı zât-ı mukaddesesiyle cemî'-i envâr-ı Kur'âniyye'yi hâmi' yani misâl-ı bârân-ı semâ yağdırıcı ve kâffe-i avâlime ızhâr edicidir.

(ve eşrefi's-sûreti'l-cismâniyyeti) dahi tahkik-i şân ol Resûl-i azîmü'ş-şân merâtib-i ekvâniyyeden müteâliye a'ref-i sûre-i ilâhiyye olduğu ecilden sûret-i cismâniyye ile ta'bîr olunmuştur.

(ve ma'deni'l-esrâri'r-Rabbâniyyeti) dahi Resûl a-leyhi's-selâm öyle bir zât-ı gevher-sıfâtdır ki şe-rik ve nazîrden müberrâ kemmiyet ve keyfiyetden muarrâ Cenâb-ı Rabb-i ahadiyyete mensûbe o-lan esrâr ile muayyen ve mevsûfdur. Emr-i hafi o-lan asl-ı esrâr-ı rabbâniyyenin kânı ve menbaı ve cemî'-i ulûm-ı esrâr-ı ilâhiyyenin mahall-i hurûcu ve makarr-ı sudûrudur. Bi-hasebi'l-kavâbil ve'l-isti'dâd kâffe-i mevcûdâta cümle-i esrâr ol yenbû'-ı ma'ârif-i ilâhiyye olan gencîne-i rahmet ve medîne-i re'fet ve ihsândan ayân ve beyân olmuşdur.

Pes imdi ol esrâr-ı Rabbâniyyenin ma'deni mü-nezzeh ve mukaddes oldu. Çünkü o esrâr-ı hafiyye-nin kâffesi ma'den-i zât-ı Muhammediyye'den taleb ve iltimâs ve esrâr-ı aliyyenin envârı mişkât-ı nûr-ı Ahmediyye'den istimdâd ve iktibâs olunur. Nitekim

İmâm Bûsîrî hazretleri Kasîde-i Bürde'de buyurur:

Ve külluhum min resûlillâhi mültemisun
Ğarfen mine'l-bahri ev reşfen mine'd-diyemi[81]

(ve hazâin-i ulûmi'l-ıstifâiyyeti) ma'nâ-yı münîfi gâyet-i kurbdan ibâret olan rütbe-i ıstıfâiyyeyi mensûbedir ve Resûl aleyhi's-selâmın kavl-i şerîfleri bu makâm-ı ıstıfâdandır ki sa'âdetle buyururlar: *"İzâ ahebballâhu abden ibtalâhu fe-in sabere ictebâhu ve in-radıye ıstfâhu"* Ya'ni Cenâb-ı Rabb-i Rahîm kullarına muhabbet ettiği vakitde enva-ı belâyâ ile ibtilâ eder. İmdi eğer sabr ederse ictibâ eder ve eğer râzı olursa rütbe-i ıstıfâya nâil eder.

İmdi hulefâdan ve eizze-i sâdât-ı kirâmdan bu rütbe-i âliye ile tahsis olunan her bir zâta Mevlâ-yı müteâl şu ulûm-ı ıstıfâiyyeyi âgâh edip bilâ-hafâ gayr-ı mücmel olarak tafsîlen bildirir ve ekseri Cenâb-ı Hak kendi fazl u keremi ve ihsânından ve şu ulûm-ı ilâhiyyenin butûnuna ziyâde ıttılâ' ettirir.

81- Bu beytin tercüme ve şerhini Hasan Fehmi Efendi *Kasîde-i Bürde Şerhi*'nde şöyle vermektedir: "*Tahkîk cemî'-i enbiyâ yâhud enbiyâ-yı ızâmdan her biri ol kân-ı irfân ve habîb-i Yezdân olan Hazret-i Resûlullah'dan, vüs'atde bahr gibi olan ilminden bir garfe ve kesretde matar-ı dâim gibi bulunan feyz ü kereminden bir nebze taleb ve ahz eylediler. Zîrâ Cenâb-ı Allâh evvelen Fahru'l-mürselîn'in rûh-ı mukaddesini halk buyurup ulûm-ı enbiyâyı ona vedia kıldı. Ondan sonra sâir enbiyâ ervâhını halk eyledi. Onlar da alâ-merâtibihim ilimlerini ondan ahz eylediler. Anunçün bâis-i rahmet ve müfîz-i ni'met olup enbiyâ-yı ızâm ve sâir mü'minîn-i kâmilin andan müstefîz oldular.*" Bkz. Hasan Fehmi Erzurûmî, *Türkçe Kasîde-i Bürde Şerhi (Mecmau'l-Fezâil)*, Mekteb-i Sanâyi-i Osmânî, İstanbul 1330, s. 114.

Pes imdi böyle olan zât *“nâle mâ kefâ ve tâle mâ vefâ”*[82] fehvâsınca dünyevî ve uhrevî ümid ettiği sa’âdet-i dâreyne mazhar olup göz görmez kulak işitmez ve hâtır hayale gelmez makâmât-ı aliyyeye nâil olmuş olur. Bu inâyet-i celîlenin küllisi ol gencine-i ümmü’l-kitâb ve mecmûa-ı faslu’l-hitâb olan Seyyidü’ş-şürefâ aleyhi ezka’t-tahâyâ efendimiz hazretlerinin meded ve inâyeti ile ve ol hazrete olan münâsebeti mikdârınca hâsıldır.

Pes imdi Hak Te’âlâ’nın ıstıfâ ve ihtiyâr kıldığı makâm-ı ıstıfâiyyeye mensûb olan ulûm-ı ilâhiyye-i nâ-mütenâhîye hazîne-i gevher-i definesinde gizlenmiş ve kendi zâtından gayri kimesne bilmez. *“İllâ meni’r-tezâ min resûlin”*[83]den mâ‘ada ferd-i âferîd muttali olmamış. *“Ve min ulûmike ilmü’l-levhi ve’l-kalemi”*[84] nazm-ı münîfinden müstefâd olan ilimden başka ulûm-ı gaybiyye-i ıstıfâiyye mehâzininin miftâhıdır. Ol gencine-i esrâr-ı ilâhî cevâhir-i nefîse-i mâl-â-mâl ile memlûdur. Bu ulûm-ı mukaddese-i âlîye enbiyâdan bir enbiyâya müyesser olmadı. Ancak dâhil-i halvet-sarây-ı vahdet olan zât-ı akdesî-i Cenâb-ı Muhammedî’ye mahsûsdur. Cenâb-ı Hak ve Feyyâz-ı mutlak ve *“indehû mefâtihu’l-gayb lâ*

82- “Kendisine yetene nâil oldu. Sözüne sâdık kalana erişti.”

83- “Seçtiği bir resûlden başka...” Cin, 72/27.

84- Hasan Fehmi Efendi, *Türkçe Kasîde-i Bürde Şerhi*”nde bu ifadeyi şöyle açıklamıştır: “*... Levh ve kalemin ilmi dahi senin ulûmundandır. Senin cümle-i ulûmun veyâhud malûmun levh-i mahfûzda kalemin cereyânıyla tesbit olunan ulûmdur”.* Hasan Fehmi Erzurûmî, a.g.e., s. 412.

ye'lemuhâ illâ hû"[85] âyet-i kerîmesiyle telmih ve *"sümme denâ fe-tedellâ fe kâne kâbe kavseyni ev ednâ"*[86] nazm-ı celili ile tasarruh buyurmuştur. Bu makâmda ârif-i billâh ve vâsıl-ı ilellâh olan vâris-i feyz-i ma'nevî Mevlânâ Seyyid Ahmed Bedevî hazretleri tercümân-ı lisânu'l-kıdem ve menba'u'l-ilm ve'l-hilm ve'l-hikem sallallâhu aleyhi ve sellem efendimiz hazretleri sâir enbiyâ-yı mürselînin nâil ve hâiz oldukları merâtib ve makâmâtı âric ve müterakki olduğundan başka ancak kendi zât-ı kudsiyyesine mahsûs olarak ilm-i kurba ve ilm-i rü'yete âlim ve vâkıf olmuş olduğu îmâ ve işâret etmişdir.

(sâhibu'l-kabzati'l-asliyyeti) öyle bir seyyidü'l-eşref ve câmi'-i mehâsinu'l-evsâf cevherü'ş-şerîfi'l-ebedî ve nûru'l-kadîmi'l-Muhammedî'dir ki hîn-i *"kânellâhu ve lâ şey'ün ma'ahû"*[87] meâl-i münîfînce Cenâb-ı Hak kendi zât-ı ilâhiyyesinin bilinmekliğini irâde-i subhâniyye-i ezeliyyesi müteallik buyuruldukda nûr-ı sânî ıtlak olunur bir nûr-ı mutlak halk ve îcâd eyledi ve kendi zât-ı ehadiyye-i ilâhiyyesiyle bilâ-vâsıta o nûr-ı sânîden bir kabza aldı. O kabza-i nûra hitâben *"kûnî muhammeden"*[88] buyurduğu an-

85- "Gaybın hazineleri (anahtarları) Allah katındadır ve onu Allah'tan başkası bilemez." Bkz. En'âm, 6/59.

86- "Sonra vahiy meleği Cebrail ona yaklaştı ve ardından sarktı. Öyle ki aralarındaki mesafe iki yay aralığı veya daha da yakın oldu.". Bkz. Necm, 53/8-9.

87- "Allah vardı ve onunla birlikte hiçbir şey mevcut değildi." hadisine işaret edilmektedir. Bkz. Buhârî, Bed'u'l-Halk 1.

88- "Muhammed sûretinde olunuz".

da nûr-ı Muhammedî var ve ızhâr olundu. O kabza-i nûr ile sâir mahlûkâta bast ve med ve ifâza-i feyz bî-ad ve had etdi. O kabza-i nûrdan dahi cemî'-i avâlim ve kâffe-i mevcûdât halk ve îcâd olundu. Bu ma'nâyı kutb-ı hakîkî Seyyid Muhammed el-Bekrî es-Sıddîkî kuddise sırruh hazretleri,

Kabzatu'n-nûri min kadîmi eratnâ
Fî cemî'i'ş-şuûni kabzen basten[89]

nutk-ı belâgat-rîz fesâhat-âmiziyle işâret etmişlerdir. Bu beyt-i şerîfin ma'nâ-yı münîfini tefhîm muhal olduğundan evvel emirde hazarât-ı hamse'yi bilmeye menût ve mütevakkıf bulunmuş olmakla bervech-i icmâl tahkik ve beyâna mübâderet olunur ki ma'lûm-ı yârân-ı safâ ve erbâb-ı hakîkat-ı vefâ olsun.

Pes imdi hakâyık-ı mevcûdât gayb-ı hüviyyet-i zât-ı ilâhiyyede münderic ve bâtın oldukları haysiyetden şuûnât-ı zâtiyye ve hurûfât-ı âliyye tesmiye olunur. Bu mertebede hakâyık-ı mevcûdât hazret-i zâtdan ve birbirlerinden aynen ve ilmen mümtâz değildir. İşte bu mertebeye taayyün-ı evvel ve gayb-ı evvel derler. Hazret-i sâniye ve mertebe-i saniyeye gayb-ı sânî ve taayyün-ı sânî derler. Bu mertebede hakâyık-ı mevcûdât aynen birbirlerinden mümtâz olmayıp lâkin ilmen mümtâz ve tefrîk olmuşlardır. A'yân-ı sâbite kesret-i nisbet ile mütekessir olup bilkuvve mevcûd ve bilfiil ma'dûmlardır. *"el-a'yânu*

89- "Ezelî olan Zât, kendi zâtından bir nûr kabzası aldı. Bu kabzayı bütün varlıklar üzerine yayıp genişletti."

mâ şemmet râihate'l-vücûd"[90] fehvâsmca bu mertebede aynen ma'dûm ve ilmen mevcûd oldukları ecilden vücûd-ı aynî ve hâricileri yokdur. Hazret-i sâlis ki rütbe-i ervâhdır, bu mertebeye zuhûr-ı hakâyık ta'bîr olunur. Hakâyık-ı eşyâ bu mertebede ilmen ve taayyünen basit ve mücerred oldukları hâlde birbirlerinden mütemeyyiz ve her bir hakîkat kendi nefslerinden ve kendi emsâllerinden mümtâz ve ilmen ve aynen mücerred olarak mevcûdlardır. Mertebe-i râbi'a ki hazretü'l-misâl'dir. Bu âlem dahi rûhâniyeti ve letâfeti hasebiyle âlem-i ervâha münâsebeti olup mücerred ve basit olmak cihetiyle âlem-i ecsâma münâsebeti vardır. Âlem-i menâm ve âlem-i cin ve merâyâda zâhir olan ukûs bu âlemdendir. Mertebe-i hâmis, hazretü'l-hâmis, âlem-i ecsâmdır. Bu âlem âlem-i mürekkebe-i tâmmedir. Âlem-i nâsût ve âlem-i anâsır ve âlem-i şehâdet ta'bîr olunur. Bu âlem mevâlid-i selâse ve anâsır-ı erbaa-i kesîfeden ibâretdir, âlem-i mahdûd ve âlem-i cihâtdır. Mertebe-i sâdise mertebe-i câmi'a-i cemî'-i merâtibdir. Bu mertebe, hakîkat-ı insân-ı kâmildir. Bu mertebe cemî'-i berâzıhın câmi'idir. Hattâ ehlullâh ve ârif-i billâh efendilerimiz hazretlerinin kelime-i mukaddese-i füyûzât-ârâlarında olan rumûzât ve işârât ekseri bu mertebeye işâretdir. Anınçün insana âlem-i kübrâ ıtlâk olunur.

Pes bu mukaddime icmâlen ma'lûm oldu ise bu takdirce bâlâda mestûr olan beyt-i şerîfin ma'nâ-yı

90- "A'yân (a'yân-ı sâbite), varlık kokusu almamış şeylerdir."

hakâyık ihtivâsı şu vechile îzâh olmuş olur ki kâffe-i şuûnât-ı zâtiyye tesmiye olunan hakâyık-ı mevcûdât ve işârât ve ibârât ve hurûfât ve asvât mertebe-i ‘amâ ta‘bîr olunan taayyün-i evvel rütbesinde aynen ve ilmen külliyen mahv ve muzmahil idi. Ya‘ni suver-i ma‘lûmât-ı ilâhiyye ki hakâyık-ı eşyânın a‘yânı henüz mertebe-i a‘yân-ı sâbiteye gelmemiş idi. Heme mevcûdât ve halâyık ve yokluk ve varlık ma‘dûm idiler. Bu hazret-i hakâyık ne Hak'dan ve ne birbirlerinden imtiyâzları var idi. Bahr-i hüviyyet-i mevcûdât ser-â-ser deryâ-yı vahdet-i ilâhiyyede gark ve müstağrak idiler. Ya‘ni ol mahalde her bir adem nûr-ı kıdem ile vahdet rengini giymiş gerek ilmen ve gerek aynen aslâ birbirlerinden ve asıllarından imtiyâzları olmayup reng-i vahdet tuttuğundan nûr-ı kıdem ile kâffe-i mevcûdât yek-reng-i ittihâd idi. Ya‘ni ol vakit ki ne gün ne gece ne sen ve ne ben ne mekân ne zamân ne hemîn ne hemân ne în ne ân var idi. Cihân ve âlem ki mâsivallâhdır, kâffesi kabza-i kudret-i ulûhiyyetinde kâmin ve bâtın ve kâffe-i esmâ-i ilâhiyye müsemmâda müstekin idi. Ya‘ni kendi nûr-ı kadîm-i ehadiyye-i ilâhiyye-i zâtiyyesinden gayrı bir var yok idi.

Sonra nesîm-i bâd-ı muhabbet-i ilâhî ile bahr-i hüviyyet ve deryâ-yı ihsân ve inâyet cûş u hurûşa gelip ber-mukteza-yı hadîs-i şerîf-i *“Küntü kenzen mahfiyyen fe ahbebtü en u‘refe fe-halaktü'l-halka li-u‘refe fî arefûnî ya‘ni fe-bi-Muhammedin”*[91] sırr-ı şerîfi

91- “Ben gizli bir hazine idim, bilinmeyi murad ettim. Muhab-

zuhûra gelmekliği murâd-ı ilâhiyye-i zâtiyyesi müteallik buyurulmuş olmakla o kabza-i nûru mir'ât-ı ezel edip hakâyık-ı eşyâyı kendide kendiden kendiye gösterdi. Bu makâmda hakâyık-ı eşyâ ya'ni a'yân-ı sâbite ilmen mevcûd olup rütbeye geldi. Bu rütbe ki hazret-i sânîdir, taayyün-i sânî ve gayb-ı sânî ve levh-i evvel ve ümmü'l-kitâb ta'bîr olunur. Mâsivâ bu mertebeye dek yok idi. Hakâyık-ı mevcûdât bu makâmda suver-i ilmiyye-i ilâhiyye ile mevcûd ve vâcib mümkinden cüdâ ve ikilik resm ve âyîni hüveydâ olup hakâyık-ı eşyâ ma'lûmât-ı ilâhiyye olmağın vücûd-ı ilmiyye ile mevcûd ve a'yân-ı sâbite ve mâhiyât ile mevsûm oldular. Velhâsıl bu taayyün-i sânî'ye her gürûh bir isim ile tesmiye kıldılar. Bâlâda mezkûr olduğu gibi levh-i evvel ve kalem-i evvel ve akl-ı küll ve akl-ı evvel ve nûr-ı Muhammediyye ve hakîkat-i Muhammediyye ve insân-ı a'zam dahi ıtlâk etmişlerdir. Cümlenin maksûdu bir ammâ rivâyet muhtelif.

Pes imdi bu vechile bu tahkîkât-ı âcizânemiz malûm oldu ise ol nûr-ı şa'şaa-endâz-ı âlem-i gaybî ve mebde'-i zuhûr-ı tecelliyât-ı lâ-reybî aleyhissalâtü vesselâm efendimiz hazretleri mir'âtu'l-ezeldir. Ya'ni o nûr-ı kadîm-i ilâhiyyesinde muhtefî olan ma'lûmât-ı ilâhiyye-i zâtiyyesinin kuvveden fi'le izhârı içün o kabza-i nûra tecellî-i zâtiyye-i ulûhiyyeti dâimen ve ebeden taalluk buyurulmuş olduğundan kâffe-

---

betimden halkı yarattım. Böylece beni bildiler ki bu bilme Muhammed iledir." Aclûnî, *a.g.e.,* c. II, s. 132.

i şuûnât-ı zâtiyye ve hurûfât-ı âliye kabzen ve basten cemî'-i merâyâ ve mezâhirde hüveydâ ve nümâyân oldu. Âlem-i gaybdan a'yân-ı sâbite basit ve mücerred oldukları hâlde sahrâ-yı vücûda geldi. Ya'ni hakâyık-ı mevcûdât alâ-merâtibi'l-hazarâti'l-hamse evvelâ ilmen ve sâniyen aynen birbirlerinden mümtâz oldukları cihetle bî-nişân iken nişânlar peydâ ve bî-reng iken hezâr rengler sûret-nümâ ve cilve-bahşâ oldu. O zuhûr-ı külliyyeden cemî'-i suver-i esmâ-yı ilâhiyye ve kâffe-i suver-i mezâhir-i halkıyye var ve izhâr kılınub o nûr-ı zuhûr her mazharda mütecellî oldu. Bu sûretde kabza-i nûr tesmiye olunan zuhûr-ı vâhidiyyet dahi ber-mûceb-i bâlâ alâ-vechi'l-ihtisâr iş'âr olunduğu üzere şu mazhar-ı ekmel-i cem'iyyete mecla'z-zuhûr oldu. Ya'ni cemî'-i şuûnât-ı zâtiyye a'yân-ı sâbite ve âlem-i misâl ve âlem-i ervâh ve âlem-i ecsâm ve âlem-i insâniyye-i câmi'aya varınca o nûr-ı zuhûr-ı külliyyeden alâ-mukteză isti'dâdi'l-avâlim istifâza-i feyz-i vücûd ve iktibâs-ı vücûd etmişlerdir.

Pes imdi anınçün şu mezâhir-i a'yâna o nûr-ı zuhûr mir'ât-ı ezel oldu. Velhâsıl nûr-ı ehadiyyetinden nûr-ı vâhidiyyeti bilâ-keyfiyye velâ-kemmiyye zuhûra geldikde her bir hazarât-ı ilâhiyyede ve her bir âlemde bi-hasebi'l-kavâbil ve'l-isti'dâd âsâr-ı esrâr-ı hakâyık-ı ilâhiyye zâhir ve envâr-ı kemâlât-ı nâmütenâhiye şârık ve münteşir oldu. Zîrâ o nûr-ı zuhûr nûr-ı küllîdir ve o nûr-ı küllînin sırrı hakâyık-ı insâniyye ve a'yân-ı kevniyyeye sâridir.

Ya'ni cümle-i mevcûdâta sırrı sâri ve kâffe-i eşyâ onun sırrıyla kâim olmuştur.[92] Hattâ hâtem-i velâyet-i Muhammedî Muhyiddin İbnü'l-Arabi kuddise sırruhu'l-azîz hazretleri şu salât-ı şerîfinde ayân beyân buyurmuştur: *"Allâhümme salli alâ seyyidinâ Muhammedi'n-nûri'z-zâtî ve's-sırri's-sâriyyi fî cemî'i âsâri'l-esmâi ve's-sıfâti ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim"*[93]

(ve'l-behceti's-seniyyeti) dahi ol nazenîn-i hıdîv-i çâr-bâliş maksûd-ı me'âl-i âferîniş şâhinşeh-i tahtgâh-ı *"levlâk"*[94] aleyhi efdalu salavâtillâh mâ dâreti'l-eflâk Efendimiz hazretleri bir nebi-yi melâhât-sîmâ ve fesâhât-pîrâdır ki cemâl ve celâl ve kemâl ve hulk-ı azîme ve hey'et-i mergûbe-i cismiyye-i nâzike-i müstahsene sıfât-ı celîleleriyle muttasıfa ve mürtefi'a olduğu hâlde devâir-i zât-ı seniyyesi sıfât-ı müte'âliyesi üzerine hâvi oldu. Çünki o dâiretu'l-ihâtati'l-uzmâ ve merkez-i muhîtu'l-

---

92- "Ma'lûm-ı ashâb-ı hakîkat ve erbâb-ı basîret ola ki işbu tercüme-i âcizîde mestûr Muhammed Bekrî kuddise sırruh hazretlerinin beyt-i hakâyık-ârâlarında mezkûr olan kadîm'den murâd, kadîm-i bi'z-zât olmayıp kadîm-i bi'z-zamândır; ve muhakkıkîn-ı sûfiyye indinde hak olan budur. Ba'zı zevât kelâm-ı gâmıza-i sâdât-ı kirâmı adem-i fehmleriyle kabza-yı nûr'u kadîm-i bi'z-zât zannettiklerinden kendilerini vâdi-i hatırnâke ve sahrâ-yı hevlnâke düşürmüşlerdir. Zîrâ bu makâm mezâlik-i akdâmdandır. Fe'fhem."

93- "Ey Allâhım, zâtının nûru olan, sırrı tüm sıfat, isim ve eserlere sirâyet eden Efendimiz Muhammed'e, âline ve ashâbına salât ve selâm eyle."

94- *"Levlâke levlâke mâ halaktü'l-eflâk"* (Sen olmasaydın sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım) hadîsine işâret edilmektedir. Bkz. Aclûnî, *a.g.e.,* c. II, s. 164.

feleki'l-esmâ olan hazretin zât ve nesebi cemî'-i ahlâk ve şemâili kemâl-i hüsn ile muttasıf olup kendi zât-ı mehâsin-ârâsında olan cevher-i hüsnü gayr-ı munkasime olduğu için zât-ı akdesiyyeti kendi sıfât-ı seniyyesini *"Ene emlehû ve ene efsahû"*[95] kelâm-ı mu'ciz-nümâsıyla medhetmiştir. Bu cihetle o yâkûte-i mehâsin-icmâl olan hazretin zerre mikdârı vasf-ı hüsnünde fusahâ-yı cihân ve buleğâ-yı zamân âciz ve kâsırlardır. Nitekim Ömer İbnu'1-Fârız kuddise sırrıhu'l-gâmız- hazretleri,

Ve alâ tefennuni vâsıfıhî bi-hüsnihî
Yefne'z-zamânu ve fîhi mâ-lem yûsafi[96]

nutk-ı belâgat-pîrâsıyla beyân buyurmuşdur. Ba'zı sâdât-ı kirâm hazarâtları dahi şu vechile beyân buyururlar:

Subhâne men enşe'e min subhâtihî
Beşeren bi-esrâri'l-guyûbi yübeşşiru
Fahira'l-milâhu bi-hüsnihim ve cemâlihim
Ve bi-hüsnihi küllü'l-mehâsini tefharu
Fe-himâluhu meclâ li-külli cemîleti
Ve lehû menâru külli vechin neyyiru[97]

95- *"Ben en güzel güzel ve en fasih olanınızım". Bkz.* Aclûnî, *a.g.e.,* c. I, s. 200, 201.

96- "Onun –Hz. Peygamber'in- güzelliğini vasfedenler ne derece fenlerini, hünerlerini ortaya koyarlarsa koysunlar, zaman yetmezi yine onun cemâlinin güzelliğini hakkıyla anlatmış olamazlar."

97- "Her türlü ayıp ve kusurlardan münezzeh olan o Allah ki kendi zâtının sübuhâtından gaybların sırlarını müjdeleyen bir beşer olarak onu –Hz. Peygamber'i- yarattı. Onun gü-

(ve'r-rütbeti'l-aliyyeti) dahi o mihver-i felekü'r-risâle ve mistar-ı hattu'n-nübüvve ve'l-celâle olan Cenâb-ı Resûl aleyhi's-selâm öyle cemî'-i mevcûdâtın efdali ve ekremi ki rütbe-i aliyye-i şâmiha ve menzile-i bâziha-i külliyye ya'ni a'le'l-merâtib ve'l-makâmât sâhibidir. Hak Teâlâ *"Asâ en-yeb'aseke rabbuke makâmen mahmûden"*[98] buyurmuştur. Çünki makâm-ı sâmî bir makâm-ı azizdir ki o makâm-ı ulyâya melek-i mukarreb ve nebiy-yi mürsel vâsıl olmaz. Cenâb-ı Hayy ve Kayyûm *"Vemâ minnâ illa lehû makâmun ma'lûmun"*[99] buyurur. Mekânetu'l-ulyâ ve menziletü'z-zülfâ ancak sultân-ı serîr-i *"lî-ma'allâh"*[100] olan zât-ı mukaddes-i Cenâb-ı Muhammediyye'ye mahsûsdur.

(men) o bir azîmu'l-câh nebiy-yi kerîmdir ki her bir resûl-i zîşânın nûru ve derece-i ulyâsı ve her bir nebiy-yi âlî-mekânın sırrı ve hüdâsı ve her bir velînin cevheri ya'ni hakîkati ve şânı ve ziyâsıdır.

(indereceti'n-nebiyyûne tahte livâihî) ya'ni

---

zelliğiyle her türlü güzellik ve iyilikler övünür. Bundan dolayıdır ki güzeller, hüsn ve cemâlleriyle övündüler. Onun cemâli her güzelliğin aynasıdır. O her parlak yüze ışık saçan bir nûr kaynağıdır."

98- "Umulur ki Allah seni makâm-ı mahmûda (övülen makâma) ulaştıra". Bkz. İsrâ 17/79.

99- "Bizim her birimizin belli birer makâmı vardır." Bkz. Sâffât, 37/164.

100- *"Benim Allah ile beraber olduğum öyle bir vakit vardır ki, benimle birlikte o vakit içine ne bir mukarreb melek, ne de bir mürsel nebî sığar"* hadîsine telmih vardır. Bkz. Aclûnî, *a.g.e.*, c. II, s. 173-174.

hadîs-i nebevînin beyânı üzere yüz yirmi dört bin enbiyâ ve üç yüz on üç mürsel *"livâ-yı hamd"* ismiyle müsemmâ olan livâ-i azîmi tahtına dâhile oldukları hâlde cümlesi onda münderice ve müctemi'a olup kâffesi şefâ'at-ı uzmâsına müterecci ve müterakkîlerdir. Nitekim ol sâhib-i kürsî-yi şefâ'at-ı aliyye efdalu's-salavât Efendimiz hazretleri buyurmuştur: *"Ene evvelu men yedhulu'l-cennete yevme'l-kıyâmeti ve bi-yedî livâu'l-hamdi min nebiyyi âdemu fe-men sivâhu illâ tahte livâî"* [101]

(fehüm) pes imdi cemî'-i nebiyyûn ve kâffe-i mürselîn salavâtullâhi aleyhim ecmâ'în,

(minhu) bâlâda zikri sebkat eden *"ene minellâhi ve'l-mü'minûne minnî"*[102] hadîs-i şerîfi vechile cümlesi mişkât-ı nûr-ı Muhammediyye'den müstemidde ve müstefîza olmuşlardır. Zîrâ o cüz'ü küll sallallâhu aleyhi ve sellem sırru'l-ibtidâ ve mi'râcü'l-intihâ ve melâzu'l-halâyık ve bâbullâhi'l-a'zamdır. Hattâ Mustafa el-Bekrî kuddise sırruh hazretlerinin *"Ve ente bâbullâhi eyyü imriin/ etâhu min gayrike lâ yedhulu"*[103] nutk-ı seniyyesi nâtık olduğu vechile cümlesi o bâb-ı füyûzât-meâb-ı mukaddesîye müte-

---

101- *"Kıyâmet gününde elimde Hamd Sancağı olduğu hâlde ilk olarak Cennet'e giren ben olacağım. Âdem ve diğer bütün peygamberler de benim bu sancağım altında bulunacaklardır."* Bkz. Aclûnî, a.g.e., c. I, s. 16, 17.

102- *"Ben Allah'tanım ve mü'minler de bendendir." Bkz.* Aclûnî, *a.g.e.,* c. I, s. 205.

103- "Sen Allah'ın kapısının. Bu sebeple her kim bir başka kapıdan girmek isterse asla giremez."

vessil olarak vâsıl-ı ilallâh olacakları azhar mine'ş-şems ve echer mine'l-emsdir.

(ve ileyhi) dahi cümlesi ol gıbta-fermâ-yı arş-ı berin ve secdegâh-ı kerrûbiyân-ı illiyyîn olan hâk-i pâ-yı sidre-sây Cenâb-ı Risâlet-penâhî'ye rücû' edeceklerdir. Zîrâ Resûl aleyhi's-selâm illet-i hilkat-ı kâinât ve *"kün fe-yekûn"*[104] kelime-i celîlesi i'tâ olunmuş olan mazhar-ı ekmel ve kâffe-i mahlûkât üzerine halîfe-i ekberdir.

(salli ve sellim ve bârik) dahi yâ Rabbe'l-âlemîn, cemî'-i merâtib ve hazarâtda sen bi'z-zât salât-ı dâime-i ebediyye-i ezeliyye ile envâ'-ı tecelliyâtı ve nevâmî-i berekâtı,

(aleyhi) cemî'-i evkât ve ezmânda o dürre-i tâcü'l-ibtihâc ve şems-i ebrâcü'l-mi'râc olan Ahmed (u) Mahmûd (u) Muhammed Mustafâ Efendimiz hazretlerinin üzerine misâl-i bârân-ı semâ-revân eyle.

(ve alâ âlihî ve sahbihî) dahi bi't-teba' cemî'-i âl ve ashâbı üzerlerine bezl ve ihsân eyle. Çünki o âl-i mekârim-iştimâl ve ashâb-ı fezâil-nisâba muhabbet etmek kulûb-ı müştâkîn ve muhibbîne temkin îrâs eder. Onların zikriyle müşerref olmak ve muvâzabat üzere bulunmak semere-i ilm-i yakîn ve ayn-ı yakîn ve hakk-ı yakîn ve hakîkat-i yakîn intâc eder. Onlar mesâbihü'l-vücûddur ya'ni

---

104- "O, ol deyince hemen oluverir" Bkz. Yâsîn, 36/82.

mezâhir-i tecelliyât-ı hakîkat-ı Muhammediyye ve mevâki'-i şu'âât-ı şemsu'1-hazreti'l-Ahmediyye'dir. Kâffe-i uyûbdan mutahhar oldukları hâlde ehlü'ş-şühûddur. Ya'ni alâ-vechi'l-yakîn hulûs-ı besâirleri ve safâ-yı kulûbları ile devâm-ı murâkabe ve kemâl-i şühûd ve mu'âyene ile mütehakkıklardır.

(adede mâ-halakte) ma'nâ-yı latîfi avâlim-i gaybiyyede halkettiğin mahlûkâtından adedi mikdârınca,

(ve razekte) dahi hazâir-i aliyyene müterakkî olan avâlim-i ayniyye ehlinin rızıklarının adedi mikdârınca,

(ve emette) dahi emvât-ı ecsâm ve kulûbun adedi mikdârınca,

(ve ahyeyte) dahi *"men kâne meyten fe-ahyeynâhû"*[105] âyet-i kerîmesi mûcibince Cenâb-ı Hallâk-ı cihân-âferinin mâ'-yı füyûzât-ı ilâhiyye ile cismen ve rûhen ihyâ buyurduğu enfâsın adedi mikdârınca,

(ilâ yevmi teb'asu men effeyte) Senin yâ Rabbi cemî'-i peygamberânın ümmetlerinden vâsi' ilm-i ilâhiyyende ta'dâd ve ihsâ etmiş olduğun ehl-i îmân ve ehl-i inkâr ve ashâb-ı hub ve erbâb-ı şühûd ve ayândan ibâret kâffe-i mahlûkât ve mevcûdâtın nefha-i sûr ile ba's olunduğuna değin zikrolunan envâ'-ı tecelliyâtı ve nevâmî-i berekâtı ve esnâf-

105- "...bir ölü iken kendisini dirilttiğimiz..." Bkz. En'am, 6/122.

ı ta'zîmât ve tekrîmâtı o serîr-i istivâü'l-ma'nevî ve sırr-ı serâirü'l- kenzi'l-ahadiyyi's-samedî aleyhi salâtullâhi'l-ezeliyyi'l-ebedî hazretlerine ve bi't-teba' ol ashâbı üzerlerine in'âm ve ihsân ve mebzûl ve firâvân eyle.

(ve sellim teslîmen kesîrâ) dahi yâ Rabbi, bi'z-zât Sen revâyih-i cûd-ı ilâhiyye ile muattaratü›l-vücûd ve sâtı'atü›l-envâr olan Cenâb-ı Ahmedî ve zât-ı mukaddese-i Muhammedî üzerine envâ'-ı ta'zîm ve esnâf-ı ihsân ile ta'zîm ve tebcîl ve tekrîm ve ikrâm eyle.

(ve'l-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn) sad-hezârân hamd ve senâ ve sitâyiş dergâh-ı ulûhiyet-penâha sezâ-vâr ve şâyândır ki Cenâb-ı Hakk'ın fazl ve inâyet-i ezeliyyesi mu'în ve destgîrimiz ve münşi-i salât-ı nebevî Seyyidî Ahmed Bedevî hazretlerinin imdâd-ı kudsiyyesi ve rûhâniyyet-i feyz ve bereketi yâr ve yâver olarak tırâz-ı tekellüfât-ı münşiyândan ârî lafzen bi-lafzin tercüme olunup şol yerde ki fehm-i ma'nâda su'ûbet ola bi-lafzihî tercümeden mefhûm-ı kelâmı tercümeye udûl olunmuşdur. Ba'zı keşf ve tezyîle muhtâc olan mevâzı'-ı müşkilesi tâkat yetdikçe îzâh ve tafsîl kılınarak işbu tercüme-i latîfe hüsn-i hitâm buldu, elhamdülillâhi alâ na'mâihî ve ihsânihî.

Hâtime

Zibâyiş-ârâ-yı sahf-ı beyân olduğu üzere işbu

Salât-ı Hazret-i Bedeviyye'nin havâss-ı kesîresi vardır. Ezcümle bir emr-i mühim için cem'iyyet-i havâtır ile ba'de edâi salâti's-subh kelâm-ı nâsı istimâ'dan vâreste olıcak, bir halvethânede yüz on kere bilâfâsıla okunsa bi-eyyi hâl pezîrâ-yı husûl olur. Eğerçi salât-ı mektûbe akîbinde on kere kırâate ma'a'l-huzûr müdâvemet üzere meşgûl oluna dünyevî ve uhrevî her bir hayr ve berekete nâil ve zâhir ve bâtın mebsûtü'l-ahvâl olarak kemâl-i refâh üzere safâ-yı bâl kesbederek müstağrak-ı ni'am-ı ilâhiyye olmuş olur. Lâ-siyyemâ müdâvim olan kimesne emrâz-ı rûhâniyye ve kalbiyyeden sâlim ve mahfûz olur. Dahi erbâb-ı basîret ve ashâb-ı hakîkat indinde fevâid-i kesîresi müşâheddir. Vallâhû subhânehû ve te'âlâ a'lem bi-hakâyıkı'l-ahvâl bi-avni inâyetillâhi'l-meliki'l-müte'âl.

***

Bi-keremihî Hak Subhânehû kutbu'l-aktâb ve zübde-i ulu'l-elbâb kâşif-i esrâr-ı subhânî vâkıf-ı ilm-i ledünnî vâris-i sırr-ı nebevî Seyyidî Ahmed Bedevî kuddise sırruhu'l-alî hazretlerinin evsâf-ı kemâlât-ı Muhammediyyeyi hâvî ve esnâf-ı sıfât-ı Ahmediyyeyi muhtevi makâm-ı hazret-i cem'u'l-cem'den ızhâr buyurdukları salât-ı şerîfe-i feyz-eserleri şerhi izâh ve keşf-i râz kılınarak zebân-ı azbi'l-beyân-ı Türkî üzre tarîk-i nazenîn-i aliyye-i Nakşbediyye müntesibânından ârif-i ulûm-i âlî el-mütehallik bi-ahlâki'l-Hüseynî el-Hâc Hasan el-Hüseynî ekremehu'llâhu te'âlâ bi'l-visâli'r-rûhânî

hazretlerinin muvaffak olmuş oldukları tercüme-i latîfeleri sultânu'l-a'zam ve'l-hâkânu'l-efham es-sultân ibnu's-sultân es-Sultân Gâzi Abdülmecîd Hân lâ-zâlet riyâzu şevketihî bi-nesâyimi'z-zafer velâ bi-rahti ağsân-i me'âlim-i celâdetihî bi-te'yîdi sûreteyi'l-feth ve'n-nasr hazretlerinin zamân-ı emn-bahşâ-yı me'ârif-peymâ-yı feyz-resânlarında müderrisîn-i kiramdan Midillili Seyyid Osmân Nûri Efendi ma'rifetiyle Sahhâf Halil Efendi'nin Litoğrafya Destgâhı'nda bin iki yüz yetmiş iki senesi Zilka'de-i şerifinin evâsıtında pezîrâ-yı hüsn-i hitâm olmuştur.

وقلبيه دن سالم ومحفوظ اولور ودخی ارباب بصيرت

واصحاب حقيقت عندنده فوائد كثيره سی مشاهددر

والله سبحانه وتعالی اعلم بحقائق الا

حوال بعون عناية الله

الملك

المتعال

م

بكرمه

حق سبحانه قطب الا

قطاب وزبدة اولی الالباب

كاشف اسرار سبحانی واقف علم لدنی

وارث سر نبوی سيد احمد بدوی قدس سره

العلی حضرتلرينك اوصاف كمالات محمديه سنی حاوی

واصناف صفات احمديه سنی محتوی مقام حضرت جمع الجمعدن

ظاهر بيوردقلری صلاة شريفه فيض آثارلری شرحی ايضاح وكشف

راز قلنه رق زبان عذب البيان تركی وزره طريق نازنين عليه نقشبنديه

منتسبانندن عارف علوم عالی المقدار باشلاقلی الحاج حسن

اكرمه الله تعالی بالوصال الروحانی حضرتلرينك موفقا وكشف

اولدقلری ترجمه لطيفه لری سلطان الاعظم وخاقان الافخم السلطان

ابن السلطان السلطان غازی عبد المجيد خان لا زالت رياض شوكته

بنسايم الظفر ولا برحت اغصان معالم جلادته بتأييد سورة

الفتح والنصر حضرتلرينك زمان امن بخشای معارف

پيمای فيض رسانلرنده مدرسين كرامدن

مدللی سيد عثمان نوری افندينك مرفقيله

صحاف خليل افندينك لطوغرافيا دستگاهنده

بيك ايكيوز يتمش ايكی سنه سی ذی

القعده شريفنده اوسطنده

بزيور حسن ختام

اولمشدر

م

وساطت الانوار اولان جناب احمد و ذات مقدسهٔ محمدی
اوزرینه انواع تعظیم و اصناف احسان ایله تعظیم و تبجیل و تکریم
و احسان ایله والحمد لله رب العالمین صد هزاران حمد و ثنا
و ستایش درگاه الوهیتنا هه سزاوار و شایاندر که جناب حق
فضل و عنایت ازلیه سی معین و دستگیرمز و منشئ صلاة
نبویهٔ سیدی احمد بدوی حضرتلرینک امداد قدسیه‌سی و روحانیت
فیض و برکتی یار و یاور اوله رق طراز تکلفات منشیانه‌دن عاری
لفظاً بلفظ ترجمه اولنوب شول یرده که فهم معناده صعوبت
اوله بلفظ ترجمه‌دن مفهوم کلامی ترجمه‌یه عدول اولنمشدر
و بعض کشف و تزییله محتاج اولان مواضع مشکله‌سی
طاقت یتدکجه ایضاح و تفصیل قلنه رق اشبو ترجمهٔ لطیفه
حسن ختام بولدی الحمد لله علی نعمائه و احسانه خاتمهٔ زیبایش
آرای صحف بیان اولدیغی اوزره اشبو صلاة حضرت بدوینک
خواص کثیره‌سی واردر ازجمله بر امر مهم ایچون جمعیت خواطر
ایله بعد ادای صلاة الصبح کلام ناسی استماعدن وارسته اوله
جق بر خلوت خانه‌ده یوز اون کره بلا فصله اوقونسه بای حال
بزیرای حصولی اولور و اگرچه صلاة مکتوبه عقیبنده اون کره
قرائته مع الحضور مداومت اوزره مشغول اولنه دنیوی و اخروی
هر بر خیر و برکته نائل و ظاهر و باطن مبسوط الاحوال اوله رق
کمال رفاه اوزره صفای بال کسب ایدرک مستغرق نعم الهیه
اولمش اولور ولاسیما مداوم اولان کسنه امراض روحانیه

يقين وعين يقين وحق يقين وحقيقت يقين انتاج ايدر
وانلر مصابيح الوجود در يعنی مظاهر تجليات حقيقت محمديه
ومواقع شعاعات شمس الحضرة الاحمديه در وكافه عيوبدن
مطهرين اولدقلری حالده اهل الشهود در يعنی علی وجه اليقين
خلوص بصائرلری وصفای قلوبلری ايله دوام مراقبه وكمال
شهود ومعاينه ايله متحققلر در عدد ماخلقت معنای لطيفی
عوالم غيبيه ده خلق ايتديكك مخلوقاتك عددی مقدارنجه
ورزقت دخی حضاير علیه مترقی اولان عوالم عينيه اهلنك
رزقلرينك عددی مقدارنجه وامت دخی اموات جسماً وقلوباً
عددی مقدارنجه واحييت دخی اومن كان ميتاً فاحييناه آيه كريمه
موجبنجه جناب خلاق جهان آفرينك ماء فيوضات الهيه ايله جسماً
وروحاً احيا بيوردوغی انفاسك عددی مقدارنجه الی يوم تبعث
من افنيت سنك يا رب جميع پيغمبرانك امتلريندن واسع علم
الهيه كده تعداد واحصا ايتمش اولدیغك اهل ايمان واهل
انكار واصحاب حب وارباب شهود وعياناك عبارت كافه
مخلوقات وموجوداتك نفقه صور ايله بعث اولندیغی كونه دكين
ذكر اولنان انواع تجليات ونوامی بركاتی واصناف تعظيمات وتكريماتی
او سر بر الاستواء المعنوی وسر سرائر الكنز الاحدی الصمدی
عليه صلاة الله الازلی الابدی حضرتلرينه وباليته آل واصحابی
اوزرلرينه انعام واحسان ومبذول وفراوان ايله وسلم تسليماً
كثيراً دخی يا رب بالذات سن روايح جود الهيه ايله معطرة الوجوه

سبقت ایدن انا من الله والمؤمنون منی حدیث شریفی وجهله جمله
مشكات نور محمدیه دن مستمد ومستفیضه اولشلردر زیرا
بو جزء وكل صلی الله علیه وسلم سر الابتدا ومعراج الانتها
وملاذ الخلایق . یا باب الله الاعظمدر حتی مصطفی البكری
قدس سره حضرتلرینك وانت باب الله ای امرئ اتاه من غیرك
لا یدخل نطق سنیه‌سی ناطق اولدیغی وجمله جمله سی او باب فتوح مآب
مقدسیه متوسل اولدرق واصل الی الله اوله جقلری
ظهر مع الشمس واجهر من لا مسددر والیه دخی جمله سی
اولنبضه فرمای عرش برین وسجده گاه كروبیان علیین اولان
خاكپای سعدوه سای جناب رسالتپناهی‌یه رجوع ایده جكلردر
زیرا رسول علیه السلام علت خلقت كائنات وكن فیكون كلمه
جلیله سی اعطا ونمنئ اولان مظهر اكمل وكافه مخلوقات اوزرینه
خلیفهٔ اكبردر وصل وسلم وبارك دخی یا رب العالمین
جمیع مراتب وحضراتده سن بالذات صلاة دائمهٔ ابدیهٔ ازلیه ایله
انواع تجلیاتی ودوامی بركاتی علیه جمیع اوقات وازمانده اودرة
تاج الابتهاج وشمس ابراج المعراج اولان احمد محمود محمد مصطفی
افندمز حضرتلرینك اوزرینه مثال باران سمار وان ایله وعلی آله
وصحبه دخی یا اتبع جمیع آل واصحابی اوزرلرینه بذل ولحسان
ایله چونكه اول آل مكارم اشتمال واصحاب فضائل نصابه محبت
لا تمدش قلوب مشتاقین ومحبینه تمكین ایراث ایدر وانلرك
ذكرلریله مشرف اولق ومواظبت اوزره بولنمق ثمرهٔ علم

بشرا باسرار الغيوب يبشر ۞ فخر الملاح بحسنهم وجمالهم ۞
وبحسنه كل المحاسن يفخر ۞ فجماله مجلى لكل جميلة وله منار كل حسن
نير ۞ والرتبة العليه دخی و محور فلك الرساله و مسطر خط النبوة
والجلالة اولان جناب رسول عليه السلام اوبله جميع موجوداتك
افضل و اكرميكه رتبهٔ عليهٔ شامخه و منزلهٔ بارخهٔ كليه يعنى
اعلا المراتب والمقامات صاحبيدر ۞ وحق تعالى عسى ان يبعثك ربك
مقاما محمودا بيورمشدر ۞ چونكه او مقام سامى و مقام عزيز
دركه ۞ او مقام عليايه ملك مقرب و نبى مرسل واصل اولمز وجناب
حى و قيوم ۞ وما منا الا له مقام معلوم بيورر ۞ واولمكانت العليا
ومنزلة الزلفى ايچون سلطان سريرلى مع الله اولان ذات مقدسهٔ
جناب محمديه يه مخصوصدر ۞ من اوبر عظيم ايكه بيتى كريد دركه هر موجود
ذيشانك نورى و درجهٔ علياسى وهر رتبه عالى مكانك سرى
وهداسى وهر ولينك جوهرى ۞ يعنى حقيقى و شانى وضياسيدر
اندرجت النبيون تحت لوائه ۞ يعنى حديث نبوينك بيانى اوزره يوز يكرمى
درت بيك انبيا واوچيوز اون اوچ مرسل لواء الحمد اسميله مسمى
اولان لواء عظيمى تحتنه داخل اولدقلرى حالده جمله سى انكله مندرج
ومجتمع اولوب كافه سى شفاعت عظماسنه مترجى و منتظر اولديلر
نتكم اول صاحب كرسى شفاعت عليه افضل الصلوات افندمز حضرتلرى
بيورمشدر ۞ انا اول من يدخل الجنة يوم القيمه وبيدى لواء الحمد
وما من بنى ادم فمن سواه الا تحت لوائى فهم پس مدحى جميع نبيون
وكافهٔ مرسلين صلوات الله عليهم اجمعين منه بالاده ذكرى

واعیان ثابته‌یه ساریدر یعنی جمله موجوده سر سری ساری
وکافهٔ اشیانك سریله قائم اولمشدر حتی خاتم ولایت محمدیه محیی الدین ابن عربی
قدس سره العزیز حضرتلری شو صلاة شریفنده عیان و بیان بیورمشدر
اللهم صل علی سیدنا محمد النور الذاتی والسر الساری فی جمیع آثار
الاسماء والصفات وعلی آله وصحبه وسلم والبهجة السنیة دخی اول
نازنین بخدیو چار بالش مقصود مآل آفرینش شاهنشه تختگاه
لولاك علیه افضل صلوات الله مادارة الافلاك افندمز حضرتلری
برنجی ملاحت سیما وفصاحت پیرا که جمال وجلال وکمال وخلق عظیمه
وهیئت مرغوبه جسیمه نازکه مستحسنه صفات جلیله لریله متصف
ومرتفعه اولدیغی حالده دوائر ذات سنیه سی صفات متعالیه سی
اوزرینه حاوی اولدی چونکه او دائرة الاحاطة العظمی ومرکز محیط
الفلك لاسیما اولان حضرتك ذات ونسبی وجمیع اخلاق وشمائل
کمال حسنله متصف اولوب کندی ذات محاسن آراسنده اولان
جوهر حسنی غیر منقسمه اولدیغیچون ذات اقدسنیه کندی صفات
سنیه سنده انا املح وانا افصح کلام معجز تماسیله مدح ایتمشدر وبو
جهتله اویا قوت محاسن ابجالی ولان حضرتك ذره مقداری
وصف حسننده فصحای جهان وبلغای زمان عاجز وقاصرلردر
نتکم عمر بن الفارض قدس سره الفائض حضرتلری وعلا تفنن
واصفیه بحسنه یفنی الزمان وفیه مالم یوصف خلق بلاغت
پیراسیله بیان بیورمشدر وبعض سادات کرام حضراتلری
دخی شو وجهله بیان بیوردیلر سبحان من انشاه من سبحانه

قوّدن فعله اظهاری ایچون اوقبضهٔ نوره تجلّیٔ ذاتیهٔ الوهتیتی
دائماً وابداً تعلق بیورلمش اولدیغندن کافهٔ شؤنات ذاتیه وحروفات
عالیه قبضاً وبسطاً بجمیع مرایا ومظاهرده هویدا ونمایان اولدی
وعالم غیبدن اعیان ثابته بسیط و مجرد اولدقلری حالده
صحرای وجوده کلدی یعنی حقایق موجودات علی مراتب
الحضرات الخمسه اولاً علماً وثانیاً علماً وعیناً بربرلرندن ممتاز
اولدقلری جهتله .بی نشان ایکن نشانلر پیدا ونی رنك ایکن
هزار رنکله صور تما وجلوه بخشا اولدی واوظهور کلیه دن
بجمیع صور اسماء الهیه وکافهٔ صور مظاهر خلقیه وار واظهار
قلوب اونور ظهور هر مظهرده متجلی اولدی وبو صورتده قبضهٔ
نور تسمیه اولنان ظهور واحدیت دخی برموجب بالا علی وجه
الاختصار اشعار اولندیغی اوزره شو مظهر اکمل جمعیته مجلی
الظهور اولدی یعنی جمیع شؤنات ذاتیه اعیان ثابته وعالم مثال
وعالم ارواح وعالم اجسام وعالم انسانیهٔ جامعیه یه وار نجه
اونور ظهور کلیه دن علی مقتضی استعداد العوالم استفاضهٔ فیض
وجود واقتباس وجود اتمشلردر پس امدی انکچون شو مظاهر
اعیانه اونور ظهور مرأت ازل اولدی والحاصل نور احدیه تن
نور واحدیتی بلا کیفیه ولا کمیه ظهوره کلدکده هر بر حضرات
الهیه ده وهر بر عالمده بحسب القوابل والاستعداد آثار
اسرار حقایق الهیه ظاهر وانوار کمالات نامتناهیه شارق
ومنتشر اولدی زیرا اونور ظهور نور کلیکی واو نخبه کاینات سر حقایق انسانیه

غیری بروار یوقایدی صکره نسیم باد محبت الهی ایله بحر هویت
ودریای احسان وعنایت جوش وخروشه کلوب بر مقتضای
حدیث شریف کنت کنزاً مخفیاً فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق
لاعرف فبی عرفونی یعنی فیهم عرفونی سر شریفی ظهوره
کلمکلکی مراد الهیهٔ ذاتیه سی متعلق بیورلمش اولغله اوقبضهٔ نوری
مرآت ازلاید وبه حقایق اشیایی کند ودده کند وفن کند ویه
کوستردی بو مقامده حقایق اشیا یعنی اعیان ثابته علماً موجود
اولوب رتبه یه کلدی وبو رتبه که حضرت ثانیدر تعین
ثانی وغیب ثانی ولوح اول ، ، وام الکتاب تعبیر اولنور وماسوا
بو مرتبیه دک یوقایدی حقایق موجودات بو مقامده صور علمیهٔ
الهیه ایله موجود و واجب ممکندن جدا وایکیلک رسم
وآیینی هویدا اولوب حقایق اشیا معلومات الهیه اولمغین وجود
علمیه ایله موجود واعیان ثابته وماهیات ایله موسوم اولدیلر
والحاصل بو تعین ثانیه هر کروه بر اسم ایله تسمیه قیلدیلر
بالاده مذکور اولدیغی کبی لوح اول وقلم اول وعقل کل وعقل اول
ونور محمدیه وحقیقت محمدیه وانسان اعظم دنی اطلاق
ایتمشلردر ع جمله نک مقصودی بر اما روایت مختلف
پس امدی بو وجهله بو تحقیقات عاجزانه مز معلوم اولدی
ایسه اول نور شعشعه انداز عالم غیبی ومبدأ ظهور تجلیات
لاریبی علیه الصلات والسلام افندمز حضرتلری مرآت الازلدر
یعنی اونور قدیم الهیه سنده مختفی اولان معلومات الهیهٔ ذاتیه نک

برزخك جامعيدر حق اهل الله وعارف بالله افنديلريمز
حضرتلرينك كلمهٔ مقدسهٔ فيوضاتلرندن اولان رموزات واشارات
اكثرى بو مرتبه يه اشارتدر وانكچون انسانه عالم كبرى اطلاق
اولنور پس بو مقدمه اجمالاً معلوم اولدى ايسه بو تقديرجه
بالاده مسطور اولان بيت شريفك معناى حقايق احتواسى
شو وجهله ايضاح اولنمش اولوركه كافهٔ شؤنات ذاتيه تسميه
اولنان حقايق موجودات واشارات وعبارات وحروفات
واصوات مرتبهٔ عما تعبير اولنان تعين اول رتبه سنده عيناً
وعلماً كلياً محو ومضمحل ايدى يعنى صور معلومات الهيه كه
حقايق اشيانك عيانى هنوز مرتبهٔ اعيان ثابته يه كلمامش ايدى
هم موجودات وخلايق ويوقلق و وارلق معدوم ايديلر
بو حضرت حقايق نه حقدن ونه بر برلرندن امتيازلرى وار
ايدى بحر هويت موجودات سراسر درياى وحدت الهيه ده
غرق ومستغرق ايديلر يعنى اول محلده هر بر عدم نور قدم
ايله وحدت رنكنى كيمش كرك علماً وكرك عيناً اصلا بر برلرندن
واصللرندن امتيازلرى اولميوب رنك وحدت طوتديغندن نور قدم
ايله كافهٔ موجودات يكرنك اتحاد ايدى يعنى اول وقتكه نه كون
نه كيجه نه سن ونه بن نه مكان نه زمان نه همين نه همان نه اين
نه آن وار ايدى جهان وعالمكه ماسوا الله در كافه سى قبضهٔ
قدرت الوهيتنده كامن وباطن وكافهٔ اسماء الهيه مسماده
مستكن ايدى يعنى كندى نور قديم احديهٔ الهيهٔ ذاتيه سندن

اولدقلری حیثیتدن شؤونات ذاتیه و حروفات عالیه تسمیه اولنور
بومرتبه ده حقایق موجودات حضرت ذاتدن و بربرلرندن عیناً
وعلماً ممتاز دکلدر اشته بومرتبه یه تعین اول وغیب اول دیرلر
وحضرت ثانیه ومرتبهٔ ثانیه یه غیب ثانی وتعین ثانی دیرلر
بومرتبه ده حقایق موجودات عیناً بربرلرندن ممتاز اولیوب لکن
علماً ممتاز وتفریق اولنشلردر اعیان ثابته کثرت نسبت ایله متکثر
اولوب بالقوه موجود وبالفعل معدوملردر الاعیان ماشمت
رایحة الوجود فهواسیدنه بومرتبه ده عیناً معدوم وعلماً موجود
اولدقلری اجلدن وجود عینی وخارجیلری یوقدر حضرت ثالثکه
رتبهٔ ارواحدر بومرتبه یه ظهور حقایق تعبیر اولنور حقایق
اشیا بومرتبه ده علماً وتعیناً بسیط ومجرد اولدقلری حالده بربرلرندن
متمیز وهر بر حقیقت کندو نفسلرندن وکندی امثاللرندن ممتاز وعلماً
وعیناً مجرد اولدرق موجودلردر ومرتبهٔ رابعه که حضرت المثالدر
بو عالمده خی روحانیتی ولطافتی حسبیله عالم ارواحه مناسبتی
اولوب مجرد وبسیط اولمامق جهتیله عالم اجسامه مناسبتی واردر
عالم منام وعالم جن ومرایاده ظاهر اولان عکوس بو عالمدندر
ومرتبهٔ خامس حضرت الخامس عالم اجسامدر بو عالم عالم مرکبهٔ
تامه در عالم ناسوت وعالم عناصر وعالم شهادت تعبیر
اولنور بو عالم موالد ثلاثه وعناصر اربعهٔ کثیفه دن عبارتدر
عالم محدود وعالم جهاتدر مرتبهٔ سادسه مرتبهٔ جامعهٔ
جمیع مراتبدر بومرتبه حقیقت انسان کاملدر بومرتبه جمیع

افندمز حضرتلری سائر انبیاء مرسلین نك نائل وحائز اولدقلری
مراتب ومقاماتی عارج ومترقی اولدیغندن بشقه ایحق کندی
ذات اقدسیتنه مخصوصه اوله رق علم قرب وعلم رؤیته عالم
وواقف اولمش اولدیغی ایما واشارت ایتمشدر صاحب القبضة صلیة
اویله برسید الاشراف وجامع محاسن الاوصاف جوهر الشریف
الابدی ونور القدیم الحمدیدرکه حین کان الله ولاشیء معه مآل
منیفینه جناب حق کندی ذات الهیه سنك بلتمکلکنی ارادهٔ
سبحانیهٔ ازلیه سی متعلق ایتدکده نورثانی اطلاق اولنور برنور
مطلق خلق وایجاد ایلدی وکندی ذات احدیهٔ الهیه سیله
بلاواسطة اونور ثانیدن برقبضه الدی واو قبضهٔ نوره خطابا
کونی محمدا بیورد یغی آنده نور محمدی وار واظهار اولندی واو قبضهٔ
نورایله سائر مخلوقاته بسط ومد وافاضهٔ فیض بی عد وحد ایتدی
واو قبضهٔ نوردن دخی جمیع عوالم وکافهٔ موجودات خلق وایجاد
اولندی وبو معنای قطب حقیقی سید محمد البکری الصدیقی
قدس سره حضرتلری قبضة النور من قدیم ارتنا فی جمیع
الشؤن قبضا وبسطا نطق بلاغت ریز وفصاحت آمیزیله
اشارت ایتمشلردر وبو بیت شریفك معنای منیفی تفهیم محال
اولدیغندن اول امرده حضرات خمسه یی بیلمکه منوط ومتوقف
بولنمش اولمغله بروجه اجمال تحقیق وبیانه مبادرت اولنورکه
معلوم یاران صفا وارباب حقیقت وفا اولسون پس امدی
حقایق موجودات غیب هویت ذات الهیه مندرج وباطن

شو علوم الهیه نك بطوننه زیاده اطلاع ایتدیرر پس امدی
بو یله اولان ذات نال ما کفی وطال ما وفی فرهواسیجنه دنیوی واخروی
امید ایتدیکی سعادت دارینه مظهر اولوب کوز کورمز و قولاق
ایشتمز وخاطره خیاله کلمز مقامات عالیه یی نائل اولمش اولور وبو عنایات
جلیله نك کلیسی اول کنجینهٔ ام الکتاب ومجموعهٔ فصل الخطاب اولان
سید الشرفا علیه ازکی التحایا افندمز حضرتلرینك مدد وعنایتی ایله
و اول حضرته اولان مناسبتی مقدارنجه حاصله در پس امدی
حق تعالی نك اصطفا واختیار قلدیغی مقام اصطفائیته منسوبر
اولانر علوم الهیهٔ نامتناهیه خزینهٔ کوهر دفینه سنده کلمش
وکندی ذاتلرینه غیری کسنه بلمز الا من ارتضی من رسول کبی ما عدا
فرد آفریده مطلع اولمامش ومن علومك علم اللوح والقلم نظم
منیفندن مستفاد اولان علمدن بشقه علوم غیبیهٔ اصطفائیه
مخازننك مفتاحیدر واول کنجینهٔ اسرار الهی جواهر نفیسهٔ مالا
مال ایله مملودر وبو علوم مقدسهٔ عالیه انبیا فخر انبیایه
میسر اولمدی انجق داخل خلوتسرای وحدت اولان ذات اقدسیهٔ
جناب محمدیه مخصوصه در وجناب حق وفیاض مطلق
وعنده مفاتح الغیب لا یعلمها الا هو آیهٔ کریمه سیله تلمیح وثم
دنی فتدلی فکان قاب قوسین او ادنی نظم جلیلی ایله تصریح
بیورمشدر وبو مقامده عارف بالله وواصل الی الله اولان
وارث فیض معنوی مولانا سیدنا احمد بدوی حضرتلری
ترجمان لسان القدم ومنبع العلم والحلم والحکم صلی الله علیه وسلم

دخی رسول علیه السلام اوبله بر ذات که هر صفاتده که شریك و نظیر
ندن مبراکیه وکیفیتدن معرا جناب رب احدیته منسوبه اولان
اسرار ایله معین و موصوفدر وامر خفیدر ولان اصل اسرار ربانیه
نك کانی و منبعی و جمیع علوم واسرار الهیه نك محل خروجی و مقر
صدوریدر وبحسب القوابل والاستعداد کافهٔ موجوداته جملهٔ
اسرار اول ینبوع معارف الهیه اولان گنجینهٔ رحمت و مدینهٔ رأفت
واحساندن عیان وبیان اولمشدر پس امدی او اسرار ربانیه نك معدنی
منزه و مقدس اولدی چونکه او اسرار خفیه نك کافه سی معدن ذات
محمدیه دن طلب والتماس واسرار علیه نك انواری مشکات نور محمدیه
دن استمداد واقتباس اولنور نتکم امام بوصیری حضرتلری قصیدهٔ
برده ده بیوررر وکلهم من رسول الله ملتمس غرفاً من البحر اورشفا
من الدیم وخزائن العلوم الاصطفائیة معناسی منیفی غایت قریبدن
عبارتدر ولاندن رتبهٔ اصطفائیه یی منسوبدر زیرا رسول علیه السلامك
قول شریفلری بو مقام اصطفاده درکه سعادتله بیوررلر
اذا احب الله عبداً ابتلاه فان صبر اجتباه وان رضی اصطفا یعنی
جناب رب رحیم قوللرینه محبت ایتدیکی وقتده انواع بلایا ایله
ابتلا ایدر امدی اکر صبر ایدرسه اجتبا ایدر واکر راضی اولورسه
رتبهٔ اصطفایه نائل ایدر پس امدی خلفادن واعزهٔ ساداتکرامدن
بو رتبهٔ عالیه ایله تخصیص اولنان هر بر ذاته مولای متعال
شو علوم اصطفائیه یی اکا ایدوب بلا اخفاء غیر مجمل اوله رق
تفصیلاً بلدیرر واکثری جناب حق کندی فضل وکرمی واحساندن

رحمت الهيه‌يه منسوبدر وصفه رحمت الهيه‌دن جان جهان

وكون مكان وجمله ما ملك خاك حريم مقدسنه فدا اولمش

اولان سيد السادات ومفخر موجودات عليه اكمل التحيات افندمز

حضرتلرى رحمة للعالمين اولدى پس آمدى بحسب الاصل اسرار

عيانيه‌نك لمعاتى جهتله هر بر صفات رديه‌دن مبرا ومنزه اولان

حقيقت ذاتيه وصفاتيه‌سى افراد ذريت انسانيه وذريات اكوانيه‌يه

ممد اولدى وفيض ابدى وحيات سرمدى اندن استفاده

واستفاضه قلندى وافضل الخليقة الانسانية دخى اول نبى

كريم اولوب بر خلق عظيم ايله متصفدر كه عوالم جنانيه ازمه

ودر زكيتك مالكى اولان انسان كامله منسوبدر زيرا او ذات رحيم

الصفات مملكت سلطانيه صاحبيدر وحضرت احسانيده

متصرفدر وذات علياسنه نسبتله جميع خلايق رعيه درجونكه

او درصدفة الوجود وذخيرة الملك الودود عليه صلوة رب المعبود

اصل الوجود وانبياء سائره ذات مرعية الهيه‌سندن استفاضه

فيض ايتدكلرى حالده نائبلريدر بلكه او ذات مقدس الصفات

عليه سيله اسرار فرقانيه‌نى سرجامع طواور ذات مقدسه سيله

جميع انوار قرآنيه‌يى هامع يعنى مثال باران سما ياغديرر كى

وكافه عوالمه اظهار ايديجيدر

واشرف الصورة الجسمانية دخى تحقيق شانى اول رسول عظيم

الشان مراتب اكوانيه‌دن متعاليه اعرف سورة الزيه اولديغى

اجلدن صورت جسمانيه ايله تعبير اولنمشدر ومعدن الاسرار الربانية

مصطفى بكرى قدس سره حضرتلرينك ورد سحرى شرحنده
ذكر ايتمشدر اورايه مراجعت ايده. شجرة الاصل معنا منيفى انا من الله
والمؤمنون منى نطق سنيه سيله كويا اولان حافظ كتبخانهٔ علم
ازل عليه صلواة الله الاكملا افندمز حضرتلرى هر بر شيئك اصلى
وكافهٔ انبيا ورسل واوليا وعلما صور تفصيلى وخليفه لرى ومظاهر
تعيناتى وهر بر خير وبركت اول ظهور كليه دن حاصله وكندى
طلعتيله ظاهره ومعاشر مخلوقاته وجودو وارلق كندنلرندن ممتد
اوله رق ظاهر اولمشدر نتكم شجره تخمدن پيدا وظاهر اولديغى كبى
ومهر منير سپهر رسالت عليه افضل التحية حضرتلرى تخم الوجود
واقرب موجود وسيد الارواح وروح اعظم وآدم الاكبردر
وجميع ارواحى وافراد انسانى جامع وبينلرينه تأليف ومحبت وبرنجى
وتفريقلرين جمع ايديجيدر ودوار خيرات ورسالت ونبوانى
وحقايق عيانيه واسرار توحيد ربانيه وغيوب فردانيه يى
جامعه در النورانية اول ما خلق الله نورينك يا جابر مضمون
منيفنجه نور ازليه ابديه يى منسوبه در وبو شجرهٔ مباركه دن
هر بر اشيا پيدا وظاهر اولمشدر پس آمدى رسول عليه السلام
ابا لاتولندر وجميع كل انبيا ورسل مظهر الاسما والصفات اولان افندمز
حضرتلرينه اقتدا ايتمشلردر وسرى جميع اشيايه ساريدر الآن
وكما كان دائما هم سرا وهم زياده متصرف حقيقى اودر ولمعة
القبضة الرحمانية دخى اول شاه سرير اراى ما ارسلناك الا ويله
برعظيم ايكى ده محبوب دركاه الوهيت بنا هد ركه صفة جليله

وربوبيتده متفرد احدى الذات وواحدى الصفات اولان الله
عظيم الشان صل سن جناب مقدس سماب محمديه يه رحمة خاصه
ايله صلاة ورحمت ايله اشبو وجهله پيغمبرمز افندمز حضرتلرينه
صلاة ايتمك اسم احمديه ايله حقك ظهوری اولان مظهر اكمل
اطهر اوزرينه تجليات اسما وصفات وذات سرمدك ايله اقبال الهى
ديمكدر وسلم يعنى امين الامان ايله متصف ومعتمد اولان
ذات يكانكى وكنجينهٔ رحمت رحمانه لطائف عواطف من تسليمات
سبحانيه يى متواليًا الى يوم القيام احسان وانعام ايله وعظم
دخى نوع بنى ادمك قلبنه احاطه ايتمز وفكر ايله تصور اولنمز درجه
لرده اولان انواع تجليات ونوامى بركاتى وتعظيمات فائقه وشان
عليا سنه احرا ولايقه اولان تكريمات عاليه ايله منت الهيهٔ
نامتناهيه يى على سيدنا يعنى جناب رب عزتك انس وجن وملك
ونبى مرسلدن عبارت معاشر مخلوقاته سيدمز وسندمز
افندمز قلمش ومولانا محمد دخى اشرف اسما ايله مسما اولمش
اولان سيد ولد ادم صلى الله عليه وسلم افندمز حضرتلرينك
اوزرينه يا ولى الاحسان متماديًا على مر الليالى والايام هر ساعت
وهر دقيقه وهر آنده نجوم آسماندن افزون فراوان ايله وبو
اسم شريف اول بنى كريمك اسماسنك اشرفى واشهرى وسماعى
الذى وهو مبتدى ومنتهى عندنا ابهديد روبو اسم شريفك
خواص عجيبه سى كافهٔ عوالمده مانند شمس وقمر اظهردر وبو اسم
عاليك خواصنك تفصيلاتى مراد ايدن شارح صلاة بدوى

سار اولمق ایچون لسانا عذب البیان ترکی اوزره ترجمه اولنمه سنه
بو زندان محبس نفس دنی و دنیای دونده محبوس اسیر قید بند بلا
وعلایق بشریه ایله قدی دوتا اولان عبد حقیر فقیر انا ما الدنس
والتقصیر المحتاج الی رحمة ربه القدیر خاک قدم کل ولی سابق
دار السعاده اغاسی کاتبی سید حسن فهمی بن احمد بن مصطفی
الحسینی العنیاوی النقشبندی القادری عفا عنهم الباری ابتغاء
لمرضات ربه الرحیم وتقربا الی جناب رسوله الکریم اشبو صلوة
جلیله نفیسه بلاغت ارا و فصاحت پیرانک بر وجه اختصار علی قدر
الطاقة نقصان بضاعت و قصور فهم و کمال اعتذار ایله یاوری
توفیق نعم الرفیق جناب مسهل الصعاب مستندا و روحانیت
حضرت رسالتپناهی متوسل تحریرات جنان کمیت خامه بیانه مجاسرت برله
ترجمه سنه نیت و حسب المقدور صرف نقدینه همت قلندی
والعذر عند کرام الناس مقبول والله الموفق الهادی الی طریق الوصول
همان اصحاب دانش و عرفان و ارباب دید ایقاندن نیازم اولدر که اشبو
ترجمه عاجزینک هر فقره سنده درکار و هر تعبیراتنده بدیدار
و هر سطرنده واضح و آشکار اولان قصور و کسور منظور حضرت
یارانا ولیدرق کذلک عفو و صفح جمیل ایله محو و تراشیده و اولو
جهله بو بنده شرمنده روی سیاه خیر ایله یاد و روح حزینی
فاتحه خوان ایله شاد بیورلسی نیاز اولنمشدر کیم ایذ بو بنده یی
خیر ایله یاد هر دو جهان کامی ایله اوله شاد وقال الشیخ قدس سره
العزیز بسم الله الرحمن الرحیم اللهم ای اولوهیتده متوحد

اكرمه الله تعالى بالوصال المنوى وآعاده علينا بركاته وجمعنا معه
فى مقاعد صدقه عند الله الملك القوى حضرتلرى امام جامع
الانس * وخطيب منبر القدس * عزيز الحضرة الصمديه وسلطان
المملكة الاحديه * احمد الانبيا * واوحد الاصفيا * الذى هو وا سطه
اهل الحب * وقبلة حضرت القرب * قرآن حقايق الذات * وفرقان
تجليات الصفات مجلى سلطان سر اسم الاعظم وقبلة وجوه
تجليات المعظم سيدنا ومولانا محمد صلى الله تعالى عليه وسلم
افندمز حضرتلرينك مبارك ومسعود لسان معجز بيانلرندن شرفيافته
سنوح بيوريلان مثل على ترانى كلمه دررباريه مبشراتلرينك
سرينه مظهر اولنق وشان جلالتنشان عظيم البرهانلريله
مقادر عاليه جسيمه ومنازل بازخه سامیه وعلو سمو مراتب
آيات بيناتلرك مهما امكن بيانن ايلك ضمننده مقام جمع الجمع ورتبه
كالدن اظهار وابراز بيوردقلرى صلاة نفيسه مقدسه فيض
اثرلرينك ابحالاً بعض رموزاتنى قطب حقيقى مصطفى البكرى الصديقى
قدس سره حضرتلرى شرح وايضاح ايليوب فيض الاحمد الزوى على
صلاة سيدى احمد بدوى اسميله تسميه ايلمش لكن معناى غامضه
سنك دركى وفهمى متعسر اولديغندن عاشقان دركاه الهى ومشتاقان
انوار جمال باكمال حضرت نبوتپناهى اولان ياران حقيقى وبرادران جانى
ودوستان روحانى حضراتنه بر تحفه عزيزه
ويادكار وهر مبتدى ومنتهى يه مانده آسمانى ونزول فردوس
رومايندن ريزه چين فيض وعرفان اوله رق مغتنم ومتلذذ ونعم

الحمد لله العلى الازلى الابدى ※ والصلاة والسلام على
سيدنا محمد الاكمل الاوحدى الامجدى وعلى آله واصحابه
واتباعه واحبابه من كل لوذعى المعى ارشدى اسعدى اما
بعد آشناى لسان حقيقت ومآل شناس مسئلهٔ وحدت
اولان ياران معارف انتما واخوان باصفاى خفى ونهان
بيورليه كه اشبو صلاة جليلهٔ معظمه وتعظيمات تقديسيهٔ
مفخمه نك منشئى اولان ذات جميل الصفات سادات كرام معالى
مخامدن واحد اقطاب اربعه دن احمد الاسم والوصف والذات
مقامات احسانيهٔ الهيه ده متعالى ومنفرد صاحب التصريف
العام والتعريف التام ابا اللثامين قطب الاقطاب
زبدهٔ اولى الالباب مولى الموالى وسيد الاعالى سلطان حقيقى
وارث سر حضرت نبوى عارف اسرار خفى وجلى سيد احمد بدوى

SALÂT-I BEDEVİYYE

Seyyid Ahmed Bedevî Hazretlerinin Evrâdı

Tercüme:

Seyyid Hasan Fehmî
en-Nakşbendî el-Kâdirî

Hazırlayan:

Doç. Dr. Selami Şimşek

BUHARA YAYINLARI

SALÂT-I BEDEVİYYE

Seyyid Ahmed Bedevî Hazretlerinin Evrâdı

“Üç gün boyunca sabah namazından önce,
hiç kimse ile konuşmadan, bu duâyı yüz defa okuyan
kimse keder ve zarardan kurtulur, ihtiyaçları giderilir.
Hazret-i Peygamber’i rüyasında görmek isteyen, tam bir
taharet ve teveccüh ile hangi gece bu duâyı yüz defa
okursa o gece O’nu görür. Kalbinde ağyârdan zerre miktarı
bulunmayan hâl ashâbından olan kimse,
hüccet gecesi bu duâyı yüz defa okursa, uykuda değil
yakazada, son duâyı okuma esnasında
Hazret-i Peygamber’i görür.
Gayb erenlerinden olan abdâl’a kavuşmak isteyen kimse
her farz namazından sonra yedi defa bu duâyı okursa
onlara ulaşmadan ve hâlleri ile hâllenmeden vefat etmez.
Kemâl ehline ulaşmak, dâireleri katetmek isteyen kimse,
her namaz akabinde kalbî teveccüh ve iyi hâl ile
on defa bu duâyı okursa, tafsil ve icmâl tariki ile yedi
dâireyi katetmedikçe, hakîkat denizine dalmadıkça,
kemâl ehline kavuşmadıkça vefat etmez.
Her namaz sonrasında yedi defa bu duâyı okuyanı
Allah tevbe kapısından içeri sokup onu bağışlar.
Her namazın ardından yetmiş defa bu duâyı okuyana
melekût ve nurlar âlemi açılır.”

